

2. lpp. Budžeta skaitļus skaidrojot.

3. lpp. Gunārs Laicāns un politiskais reizrēķins.

4. lpp. «Arī pats direktors Ļovkins bija viscaur sīrupains.»

5. lpp. Daces Treinovskas un Ausmas Goldbergas sirdsdarbi.

6. lpp. Latvijā ir ap 500–700 melno stārķu pāru.

7. lpp. Kas darināms no alvas un vilnas?

8. lpp. «Nu akal sanākš krozātnik pill māj...»

Iespējamā misija aicina!

No šī gada ik rudeni skolās ienāks 10 līdz 20 jauni skolotāji — aizrautīgi, līderi, tādi, kas visdrīzāk par skolu nemaz nav sapņojuši! Daudzinot jauno un vērienīgo iecerī, februāra priekšpēdējā nedēļā 50 Latvijā pazīstami cilvēki vadīja vienu stundu kādā skolā. 22. II Dundagā to darīja Latvijas institūta direktors Ojārs Kalniņš.

Plaisa starp tautsaimniecības attīstību un sastingumu izglītības jomā aizvien palielinās. Tieši tāpēc grupa uzņēmīgu cilvēku grib nostiprināt izglītību kā vērtību, ik rudeni iepludinot skolās citādos, atšķirīgos. Pat ja viņi skolā nostrādās tikai divus gadus, kā līgts, viņi turpmāk pavisam citām acīm skatīsies uz skolu, lai kas viņi arī kļūtu — politiķi, banku vadītāji, ārsti vai juristi. Turklāt šie jaunie cilvēki jutīs

pavisam citu vērtību darba tirgū, jo viņu priekšrocība būs iegūtā dzīves pieredze. Bet tie, kas paliks skolā, būs svaigas asinis mācību iestāžu vēnās un artērijās.

Iespējamās misijas dibinātāji — Ideju partneru fonds, SIA Lattellecom un a/s Hansabanka — un atbalstītāji iegulda programmā ne tikai naudu, bet arī rosīgi iesaistās tās īstenošanā. *Iespējamās misijas* galvenais mērķis ir pamazām radīt cilvēku kopu,

kas ietekmēs valsts lietas pēc gadiem piecpadsmit. Latvija nekonkurēs pasaulē ar lētām izejvielām, tāpēc nākotne ir atkarīga no mūsu spējas būt gudrākiem, radošākiem un aizrautīgākiem.

Ojārs Kalniņa kungs izlaidumklases audzēkņiem uzsvēra — jūs esat tie, kas veido Latvijas tēlu. Esiet aizrautīgi!

Līdz 31. III *Iespējamā misijā* var pieteikties gan bakalauri, kas līdz šim nav mācījušies skolotāju programmās, gan skolas, kas vēlas jaunus, aizrautīgus skolotājus. Apmeklējiet tīmekli lapu www.iespejamamisija.lv un izlemiet! Iedvesmojošs, aizrautīgs jauns skolotājs — varbūt tas ir vajadzīgs tieši mums?

Alnis Auziņš

Redaktora ziņa

Vairāk par naudu

Svarīgāka par naudu, daudz svarīgāka ir attieksme pret to. Un liela gudrība ir naudu lietderīgi izmantot, ja jūsu rīcībā ir ievērojami finanšu līdzekļi. Droši vien uzskatāma liecība par atjaunotās neatkarības laika sabiedrību ir filantropijas un mecenātisma klātbūtne. Latviski izsakoties, cik daudz ir to, kas daļu no te, Latvijā, ar krietnu darbu nopelnītās krietnās naudas ieguldījuši atpakaļ sabiedrībā? Nezinu, vai tādi pētījumi ir veikti, bet mans suns saka: maz tādu gadījumu, daudz par maz.

Dundadznieka pirmajā lappusē mazliet stāstām par vienu izņēmumu, kas, cerams, dos labus augļus nākotnē. Tā ir programma *Iespējamā misija*, kas, piesais-

tot jaunus cilvēkus skolai, grib pamazām mainīt ne tikai skolu, bet arī radīt cilvēku kopumu, kas pēc gadiem desmit piecpadsmit noteiktu toni, stilu, valsts lietas — gudrāk, radošāk, par vispārību domājot. Programmu baro te, uz vietas, nopelnīta nauda, un to devēju pamatojumā apvienojas ideālisms ar aprēķinu. Proti, tie *Iespējamās misijas* jaunieši, kas skolā nostrādās tikai divus gadus un tad izvēlēsies citu dzīves ceļu, būs ļoti vērtīgi darba devējiem, daudz vērtīgāki par tikko augstskolu beigušiem bakalauriem.

Jā, vairāk par naudu ir prasme to gudri ieguldīt. Idejās un cilvēkos.

Alnis Auziņš

• Latvijas institūta direktors Ojārs Kalniņš Dundagas vidusskolēniem stāstīja par Latvijas tēlu.
Raita Strautmaņa foto.

Harijs Zviedrs — pirmais jaundzimušais

23. II pie Indras un Andra Zviedriem ciemojās pagasta padomes priekšsēdētājs Austris Kristapsons un Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Rita Podkalne.

Iemesls — ļoti iepriecinošs: Zviedru ģimene pirms mēneša un vienas dienas sagaidījusi savu trešo dēlu Hariju, šogad pirmo jaundzi-

mušo Dundagas pagastā. Zviedriem jau aug divi nīpri puikas — piecpadsmitgadīgais Rūdolfs un desmitgadīgais Ernests, tagad būs jārūpējas arī par pastarīti, kas pirmais no brāļiem piedzīvos bērnību nevis dzīvoklī, bet mājā.

Drīz jau būs gads, kopš ģimene pārcēlusies uz māju ar dārzu. Lielie

zēni dzīvo augšstāvā, vecāki un mazais Harijs — apakšā. Rūdolfs, Ernests un viņu draugi iemēģinājuši roku pie šķūnīša ierīkotajā basketbola grozā.

Padomes priekšsēdētājs, sniedzot skaistu dzeltensārtu puķu pušķi un padomes sarūpēto dāvanu karti, māmiņai Indrai novēlēja neapstāties pie trim dēliem un ar laiku domāt vēl par kādu mazulīti. Māmiņu ļoti aizkustināja R. Podkalnes apsveikums:

«Uz paceltām plaukstām
rīts — sauli,
māte — dzīvību nes.
Pretim baltai dienai,
pretim baltam mūžam!»

Ir divas paliekošas vērtības, ko mēs, vecāki, vēlamies, lai mūsu bērni mantotu. Viena no tām ir saknes, otra — spārni. Dundagas vārds mazā Harija mūžā jau ir ierakstīts, un mēs vēlam, lai dzimtas saknes stipri turas Dundagā un lai mazais Harijs godam nes Dundagas vārdu pasaulē!»

Arī mēs novēlam Indrai un Andrim mīlestību un izturību, attiecības veidojot un dēlus audzinot!

Diānas Siliņas teksts un foto

Veiksmīga akreditācija

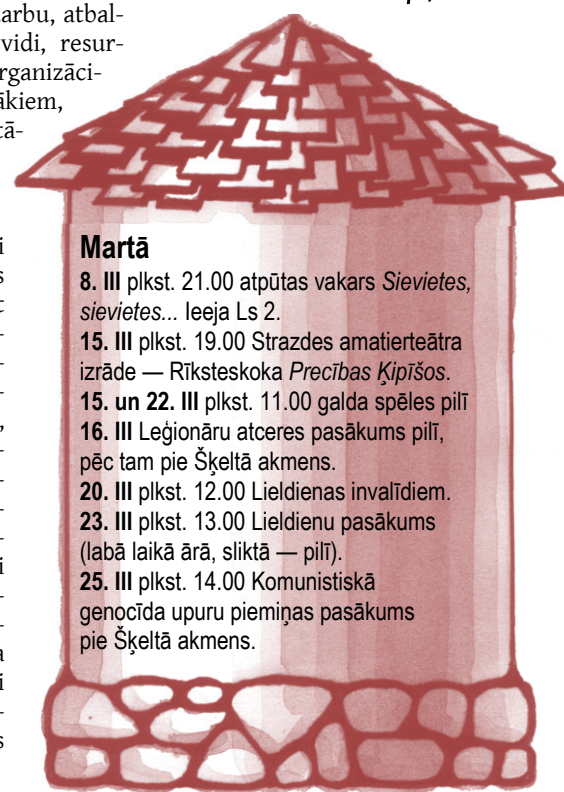
No 19. līdz 21. II vidusskolā pieci eksperti veica akreditāciju.

Trīs dienas komisija vērtēja skolu, sākot ar izglītības programmām un beidzot ar mācību darbu, atbalstu skolēniem, skolas vidi, resursiem un skolas darba organizāciju. Eksperti tikās ar vecākiem, pašvaldības priekšsēdētāju, Izglītības pārvaldes vadītāju, skolas darbiniekiem un skolēniem. Kopumā eksperti ļoti atzinīgi vērtēja skolas darbu, īpaši uzsverot sociālā pedagoga, psihologa, medmāsas, logopēda un karjeras konsultanta rūpīgo darbu, kā arī skolotāju profesionalitāti mācību stundās un tehnisko darbinieku ieguldījumu skolas ikdienā. Vērtētāji uzteica skolēnus kā atvērtus, patiesus un patīkamus, kā arī uzslavēja skolu par iespēju garšīgi un veselīgi paēst. Komisija arī izteica lietišķus

priekšlikumus darba uzlabošanai.

Skolas saime ar nepacietību gaida gala ziņojumu.

Uldis Katlaps, direktors

Martā

8. III plkst. 21.00 atpūtas vakars *Sievietes, sievietes...* Ieeja Ls 2.

15. III plkst. 19.00 Strazdes amatiertheātra izrāde — Rīksteskoka *Precības Ķipīšos*.

15. un 22. III plkst. 11.00 galda spēles piliņā.

16. III Leģionāru atceres pasākums piliņā, pēc tam pie Šķeltā akmens.

20. III plkst. 12.00 Lieldienas invalīdiem.

23. III plkst. 13.00 Lieldienu pasākums (labā laikā ārā, sliktā — piliņā).

25. III plkst. 14.00 Komunistiskā genocīda upuru piemiņas pasākums pie Šķeltā akmens.

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 28. janvārī

► 2007. gada budžeta izpilde

Apstiprināja saistošos noteikumus par Dundagas pagasta padomes 2007. gada budžeta izpildi.

► Nodokļa piedziņa

Nolēma piedzīt bezstrīda kārtībā Ls 181,46 nekustamā īpašuma nodokļa parādus par īpašumu *Pestēli* un Ls 269,92 par īpašumu *Priednieki*.

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām no nekustamajiem īpašumiem *Vecūdri* (14,42 ha), *Kaļķu Rubeņi* (15,8 ha), kā arī no pirmpirkuma tiesībām uz 4,9 ha lielo no *Riekstiņiem* atdalāmo zemes gabalu un uz 4000 m³ lielo no *Tirgoņiem* atdalāmo zemes gabalu.

► Komunālais traktors

Likuma *Par pašvaldībām* 15. panta 2. punkts noteic, ka pašvaldībai jāgādā par administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību.

Dažādu kravu pārvadāšanai pašvaldība pašreiz lieto traktoru T-16. Traktors ir vecs un nolietots. Ielu,

ietvju, laukumu un ceļu uzturēšanai izmanto roku darbu. Iepriekšējos gados tajos liels atspaidis bija algotie pagaidu sabiedrisko darbu veicēji — bezdarbnieki. Tagad tādu strādnieku vairs nav, un roku darbs jāmehanizē. Jauns, piemērots tehnikas komplekts aizstātu 7–8 sētniekus. To varētu iegādāties līzingā no pašvaldības budžeta (traktors Ls 21 391 ar PVN, piekabe Ls 1194 ar PVN) un par Ceļu fonda līdzekļiem (sniega lāpsta, slotas vasaras un ziemas apstākļiem, ceļu kaisītājs, frontālais iekrāvējs; kopā ap Ls 10 752 ar PVN).

Nolēma rīkot iepirkuma procedūru komunālās tehnikas un aprīkojuma iegādei.

► Pils skursteņa remonts

Nolēma oderēt pils katlumājas skursteņa otru kanālu un 2008. gada budžetā tam paredzēt Ls 5100.

► 2008. gada budžets

Apstiprināja Dundagas pašvaldības saistošos noteikumus Nr. 2 *Par*

Dundagas pagasta padomes 2008. gada budžetu

► Bezīpašnieka manta

Pēc valsts aģentūras *Mājokļu aģentūra* ierosinājuma nolēma pārņemt pašvaldības īpašumā bezīpašnieka mantu — nekustamo īpašumu *Priežbogi* — un vienoties ar mājas īrniekiem par atlīdzību, kas saistās ar izdevumiem par īpašuma uzmērīšanu, nostiprināšanu zemesgrāmatā un privatizācijas procesu.

► Maksa Anstrupes kapličā

Apstiprināja Anstrupes kapličas izmantošanas cenrādi un noteica darba samaksu kapličas uzraugam. Kapličas izmantošana izvadīšanas ceremonijai maksā Ls 25. Uzglabāšana līdz 12 stundām — Ls 3,00, līdz 24 stundām — Ls 6,00.

► Individuālais darbs

Atļāva Aigaram Bērziņam nodarboties ar individuālo darbu — auto remontu.

► Zāles plāvējs

Likuma *Par pašvaldībām* 15. panta 2. punkts uzdod pašvaldībai rūpēties par parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošanu un uzturēšanu. Pagasts tam izmanto 2000. gada zāles plāvēju

Lai arī šogad no dažām iecerēm jāatsakās un vairākas uz laiku jāatliek, tomēr budžets pilnībā nodrošina visu iestāžu darbību un vēl mazliet paredz attīstību. Pirms gadiem pieciem sešiem, kad nācās atmaksāt skolas kredītu, par daudz ko nemaz nevarējām sapņot.

Trīs lielākie šogad veicamie darbi: jāuzsāk sporta halles tehniskā projekta izstrāde, jāpabeidz virtuves bloks vidusskolā un jānomaina Veselības un sociālās palīdzības centra (VSPC) jumts.

Šogad nevarējām apmierināt visu iestāžu vadītāju budžetā ieplānoto. Apkopojot atsevišķos budžetus, secinājām, ka līdzsvarota budžeta izveidei pietrūkst Ls 94 000. Tāpēc daudzās ieceres ir svītrotas. Cerams, ka pamazām ienāks papildu līdzekļi un gada gaitā daudz ko no atliktā īstenošim.

No kā pagaidām esam atteikušies?

Vidusskolai samazināti izdevumi par Ls 26000. Visvairāk naudas vajadzētu *Mazās skolas* klašu un 2. stāva zāles remontētam. Vidēji vienas klases remonts izmaksā 7000 līdz 9000 latu.

Kubalu skolai-muzejam nav piešķirti Ls 15 500 tehniskā projekta izstrādei. Bija paredzēts izveidot stendus, āra tualeti un soliņus pie stāvlaukuma.

Pārvaldei budžets samazināts par Ls 7000 — atliktis pagastmājas otrā

traktoru *YTH-150*, kas ir nolietojies un kam vajag par Ls 700 remontēt plaušanas iekārtu. Padome noraidīja domu iegādāties jaunu plāvēju (ap Ls 3200) un atvēlēja naudu plaušanas iekārtas remontam.

► Novada projekts

Apstiprināja pašvaldības pārstāvju darbam novada izveides projekta darba grupās:

Pārvaldes darba grupā — Dainu Dēvitu, Uldi Puļķi un Ritu Podkalni; Komunālajā un infrastruktūras darba grupā — Gunti Kārklevalku un Andri Kojro; Izglītības un kultūras darba grupā — Uldi Katlapu, Lindu Vīksnu un Smaidu Šnikvaldi; Sociālajā darba grupā — Valdi Randi, Inetu Mauriņu un Alfu Auziņu. Par novada izveides projekta darba grupu vadītāju norīkoja Attīstības nodaļas vadītāju Guntu Abaju.

► Sociālā palīdzība

Izdeva saistošos noteikumus Nr. 3 *Par sociālo palīdzību Dundagas pagasta iedzīvotājiem*.

► Vidusskolas akreditācija

Apstiprināja Dundagas vidusskolas nolikuma jauno redakciju. Iepazinās ar sagatavoto vidusskolas paš-

stāva remonts novada vajadzībām.

No **pabalsta trūcīgajiem iedzīvotājiem** esam svītrojuši 6000 latu.

Jau pērn spriedām par **otru pašvaldības policistu**. Policistam darba aizvied vairāk, divatā būtu drošāk, daudzās citās pašvaldībās ir divi vietējie kārtībnieki. Policista alga ar formas tērpu izmaksātu 4467 latus. Pašlaik tas ir atlikt.

Pilij svītroti 4000 latu (malkas iegāde un jaunas durvis uz Mākslas un mūzikas skolu). Tas ir visai bēdīgi, jo laikus sagādāta, gadu žuvusi malka dod pavisam citu siltumu nekā zaļš alksnis...

Nekustamo īpašumu apsaimniekošanā, kur svarīgākais ir dzīvokļu remonts maznodrošinātajiem, samazinājums ir par Ls 3800.

Kultūrai būs jāsavēlķ josta par Ls 3500, kas galvenokārt skar kabinetu remontu un dažus pasākumus. Taisnība, gada pirmajos divos mēnešos, kamēr mainījā logus, lielajā zālē arī radiatorus un slīpēja grīdu, pilnīgi tāpat nekas nevarēja notikt.

VSPC jāiztiek ar 3200 latu mazāk, pašlaik atsakoties no komandējumiem, ultrasonogrāfijas kursiem un datora iegādes.

Bērnudārzam par Ls 3200 samazināta ēku remontam un materiāliem paredzētā nauda.

Sporta organizatora alga — 2680 latu — arī patlaban *iesaldēta*. Deputāti un izpildvara secinājusi, ka Sporta konsultatīvā padome ir laba lieta,

vērtējumu. Nolēma apstiprināt vidusskolas attīstības plānu 2008.–2010. g.

► Skolu kavējumi

Iepazinās ar Talsu rajona Vakara un neklāties vidusskolas un Dundagas vidusskolas ziņojumiem par skolas kavētājiem. Jautājumu atkārtoti izskatīs februārī.

► Ēdināšanas maksa skolā

Vidusskolas direktors Uldis Katlāps ziņoja, ka, pieaugot pārtikas produktu cenām un minimālajai darba samaksai, ar līdzšinējo noteikto pusdienu maksu Ls 0,45 mazajām klasēm (1.–4. kl.) un brīvpusdienām nevar nosegt ēdiena sagatavošanas izdevumus.

No 1. II noteica Ls 0,60 maksu par pusdienām 1.–4. kl. bērniem un brīvpusdienām.

► Mājas būvprojekta saskaņošana

Atteica iesniegtā būvprojekta *Lauku tūrisma atpūtas komplekss* (četras atpūtas mājas) vienas mājas būvniecība saskaņošanu, jo tas neatbilst pagasta teritorijas plānojumam.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

2008. GADA BUDŽETS

Zinta Eizenberga, finanšu speciāliste:

— 28. I pagasta padomes sēdē apstiprināja pašvaldības kopbudžetu 2008. gadam. Pamatbudžeta ieņēmumu daļas plāns ir Ls 1517 083, bet izdevumu — Ls 1 746 243. Speciālo līdzekļu budžeta ieņēmumi — Ls 140 525, izdevumi — Ls 140 520. Speciālo līdzekļu budžeta ieņēmumus galvenokārt (96%) veido autoceļu (ielu) fonda līdzekļi. 54,25% no pamatbudžeta ieņēmumiem veido nodokļu ieņēmumi; 11,68% veido nenodokļu ieņēmumi, bet 34,07% — saņemtie maksājumi un dotācijas.

Šogad saņemto maksājumu un dotāciju daļā ietilpst piešķirtais finansējums pagājušā gadā uzsāktiem projektiem: Dundagas pagasta sporta halles būvniecības uzsākšanai Ls 45000, Veselības un sociālās palīdzības centra renovācijai Ls 17 000 un vidusskolas ēdināšanas bloka renovācijas pabeigšanai Ls 20 000. Jau numus maksas pakalpojumus ir Anstrupes kapličas izmantošana.

38,33% no pamatbudžeta izdevumiem plānots novirzīt izglītībai, no tā 55,73% skolai, 27,23% bērnudārzam un 17,04% Mākslas un mūzikas skolai; 15,81% sociālai nodrošināšanai, no tā 87,69% Veselības un sociālās palīdzības centram un 12,31% pabalstos trūcīgiem iedzīvotājiem;

24,69% brīvam laikam, sportam un kultūrai; 8,72 % dzīvokļu un komunālai saimniecībai, vides aizsardzībai; 8,99% izpildvarai; 3,46 % sabiedriskai kārtībai, transportam u.c.

Apstiprinot budžetu, līdzekļu trūkuma dēļ noteiktas prioritātes šādu pasākumu īstenošanai pēc papildu līdzekļu ienākšanas budžetā: projekta izstrāde investīciju piesaistei Kubalu skolai-muzejam, pils kalu mājas skursteņa remontam Attīstības nodaļas telpās, vidusskolas klašu telpu remontam, sporta organizatora algošanai, videonovērošanas uzstādīšanai vidusskolas teritorijā, kāpņu izbūvei uz parku pie tilta, nojumes remontam pirmsskolas izglītības iestādē *Kurzemīte*, pašvaldības dzīvokļu remontiem un citiem pasākumiem.

Andris Kojro, izpilddirektors:

— **Galvenais jaunajā budžetā ir darba samaksas pieaugums.** Minimālā alga palielinājās no 120 uz 160 latiem. Tā kā pašvaldības darbinieku darba samaksa ir piesaistīta minimālajai darba algai un mēs algas nosakām ar koeficientu palīdzību, tad tieši tas radīja budžetā vislielāko pieaugumu — salīdzinājumā ar pagājušo gadu par 33%. Protams, jāpaaugstina algas bija, jo konkurence darbspēka tirgū pieaug un mēs gribam piesaistīt labus darbiniekus.

Ziemeļkurzeme darbinieki gatavo projekta pieteikumu.

Līdz šim visas darbības projektā notikušas, tikai gatavojot projekta dokumentāciju. Pērn septembrī sākas pirmā praktiskā darbība — firma *Vides konsultāciju birojs* — serviss ar savu mūsdienīgo tehniku skaloja un TV inspicēja kanalizācijas cauruļvadus. Tā ieguvām vērtīgas ziņas par kanalizācijas cauruļvadu tehnisko stāvokli un par bojājumiem un vājajām vietām kanalizācijas tīklā. Iegūto informāciju izmantosim, plānojot nākamās kanalizācijas tīklu rekonstrukcijas darbus.

Esam iecerējuši šos pakalpojumus izmantot arī šogad, lai izskatotu tos kanalizācijas tīkla posmus, ko neizskaloja projekta ietvaros.

Guntis Kārklevalks

Tūrisma gadatirgus Balttour 2008

Arī šogad Talsu rajona tūrisma informācijas centra vadībā no 8. līdz 10. II piedalījāties starptautiskajā tūrisma izstādē Ķīpsalā.

Lielajā izstādes hallē mūs varēja atrast pēc augsta reklāmstaba ar uzrakstu *Kurzeme*, kam apkārt ar saviem stendiem bija izvietojušies visi Kurzemes rajoni.

Izstādē piedalījās 32 valstu 384 dalībnieki, 3 dienās to apmeklēja vairāk nekā 20 tūkstoši — par 1200 vairāk nekā pērn. Tātad cilvēki vēlas ceļot, atpūsties un katrs meklē savai gaumei un iespējām atbilstošāko.

Arī mūsdienu tūrisma entuziastu piedāvājums bija plašs: gan mājās studējama drukāta informācija, gan medus un sieru degustācija, gan iespēja iegādāties puķu sēklas, gan saņemt Talsu rajona *puzli*, gan pavizinā-

ties Talsu brunču strīpās iekrāsotās ... ķerrās. Dundagas pusi reklamējām ar mūsu pienotavas sieru un papīra reklāmas maisiņiem ar Dundagas senās pils attēlu un tūrisma centra tālruniem. Maisiņi lieti nodevēja izstādes apmeklētājiem, kas bija savākuši krietnu bukletu kaudzi.

Liels paldies rajona TIC vadītājam Inesei Rozei un viņas meitenēm! Viņu nenogurstošā izdoma un aizrautība ļāva arī mums parādīties krāšņiem un saistošiem. Ineses vadībā nupat tapis un izstādē jau lietā likts arī jaunais rajona tūrisma ceļvedis.

Alanda Pūliņa, TIC vadītāja

bet tās uzdevums ir sadalīt līdzekļus, nevis rīkot sacensības.

Ielu apsaimniekošanā svītroti Ls 1000 (parka kāpņu atjaunošanai).

Pagasta bibliotēkai pagaidām jāiztiek bez jauniem plauktiem (Ls 1000).

Tūrisma informācijas centrs nav ieguvis 1000 latu videoaparātūrai.

1000 latu mazāk atvēlēts **degvielai**. Brauksim mazāk. Centīsīmes taupīt energoresursus.

Attīstības nodaļai jāpiecieš neiedalītie 500 lati izdegušā pils katlu mājas skursteņa plaisu novēršanai.

Bāriņtiesa nevarēs par Ls 300 iegādāties mēbeles.

Mākslas un mūzikas skolai būs jāiztiek bez ugunsdzēsības signalizācijas.

Dažus vārdus par Autoceļu fonda līdzekļiem. Tie paredzēti iepriekšējā gada līmenī — ap Ls 125 000. Ziemā šogad īsti nav bijusi, sniegu neesam šķūrējuši, taču šo naudu nevaram izmantot pavisam citiem nolūkiem. Ko varam? Piemēram, izplaut ceļmalu apaugumu. Jāievēro arī iedzīvotāju vēlmes. Jādomā par Meža, A. Upīša un Stacijas ielas apgaismojumu. No ietaupītajiem līdzekļiem arī vairāk greiderējam ceļus, kas janvārī un februārī parasti nenotiek.

Lūkosim **rakstīt projektus**, lai varētu turpināt iesāktos vērienīgos darbus — siltināt bērnudārzu, pilnīgi nomainīt arī citus logus.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Pērn būvvaldē

Izsniegtas būvatļaujas 12 juridiskām personām, 6 — fiziskām personām, 2 — pagasta padomei, **pieņemtas ekspluatācijā** 9 būves juridiskām personām, 7 — fiziskām personām, 4 — pagasta padomei, **būvju kopējās izmaksas** pēc pasūtītāja apliecinājuma — Ls 288308.

Agris Jansons, pagasta padomes būvinspektors

Labs mājas sargs meklē saimnieku;

2 mēnešus veca suņu meitenīte, māte — vācu aitu sugas suns.

Tālr. 63242862, 29444395.

Raibs kā dzeņa vēders

Barikādes atceroties

Liela daļa dundadznieku — 80 vīri un sievas, kas 1991. gadā bezbailīgi brauca sargāt Rīgu, Piemiņas zīmes saņēma jau 2005. gada 30. novembrī. Šī gada 8. februārī kārta saņemt pelnīto apbalvojumu pienāca citiem barikāžu laika varoņiem.

Sarīkojuma sākumā Kultūras centra vadītāja Smaida Šnikvalde uzsvēra — katra tauta ir bagāta, ja tā neaizmirst savu vēsturi un varoņus. Barikāžu laika dalībniekus viņa nosauca par būtiskās Latvijas lappuses veidotājiem, lappuses, kas rakstāma ar zelta burtiem.

Nelielu koncertu vīriem, kas 1991. gada janvārī drosmīgi devās uz Zaķusalu, nezinot, kas viņus tur

sagaidīs, sniedza Mākslas un mūzikas skolas audzēkņi. Loreta Bergmane ar vijoli izspēlēja straujo galopu, Lāsma Veinberga uz klavierēm — lirisko *Muzikālo gleznu*. Īsti vīrišķīgi skanēja Gundara Alkšņa un Dāvja Freimuta trompetes un Artūra Šnikvalda saksofons. Rotaļīgu melodiju no marimbas izvilināja Pauls Ķierpe. Kā jau ierasts, klavierpavadījumu spēlēja skolotāja Dace Šmite.

Uzrunājot barikāžu dalībniekus, Dundagas pagasta padomes priekšsēdētājs Austris Kristapsons sacīja: «Jūs esat varoņi!» Viņš atcerējās laiku pirms 17 gadiem, kad veidojis sarakstus un meklējis cilvēkus, kas dosies uz barikādēm. Ik pārdienas

uz Rīgu sūtījis 2 vai 3 lielos autobusus. Tajā laikā, veidojot sarakstus, neviens nedomāja, ka tie kādreiz noderēs kā vēsturiski materiāli. Diemžēl saraksti nav saglabājušies, jo toreiz nešķita tik svarīgi rūpēties par *papīriem*, līdz ar to arī visi barikāžu dalībnieki vēl nav apzināti. Priekšsēdētājs aicināja par barikādēs piedzīvoto stāstīt bērniem un mazbērniem un novēlēja vēlreiz izjust tādu kopību, kādu piedzīvoja tolaik.

No aicinātā kuplā pulka gan bija ieradušies tikai nedaudzi, taču tas nemazināja sarīkojuma nozīmīgumu. Pārējiem apbalvojumus nogādās mājās.

Pēc svinīgajām uzrunām un Pieņemu zīmju saņemšanas visi vēl kādu brīdi pulcējās pie kafijas tases un dalījās atmiņās, kā arī pārsprieda dzīvi pašlaik.

Diāna Siliņa

Dzeltenās peles ballē

14. II, Valentīndienā, kad visiem kārojas pēc sirsniņām un sarkanās krāsas, Dundagas bērnudārzā uz balli aicināja Dzeltenā pele Rūdīte.

Pirms vēl balles rīkotāja rosījās pa viņai vien zināmām alām, agri no rīta audzinātājas un viņu palīdzes sagaidīja bērnudārza vadītāja Anita Krūmiņa, pasniedzot katrai pa leļļu rotaļu tasītei ar kafiju un *Kinder* šokolādītei. Stikla traukā peldēja daudzkrāsainas, mirdzošas svečītes, un Valentīna diena bērnudārzā bija sākusies. Starp citu, visagrāk darbā ieradusies audzinātāja Inta Grīnīte — tāds bija vadītājas novērojums.

Pulksten desmitos zāle ģirbēja no dzeltenās krāsas pārpilnības. Dzeltenās peles vadībā visi dejoja, dziedāja, gāja rotaļās. Kad katram izdalīto dzelteno kreppapīru, ar ko

bija jāattēlo saulīte, pārvērtā pelītēs, to saburzot, pazuda arī īstā saulīte aiz loga: sniegs sniga un putināja. Taču audzinātājas patiesi bija brīnumdares — viņas, savākušas mazās, dzeltenās pelītes, pazuda aiz durvīm, bet atgriezušās nesa divas lielas, dzeltenas peles, ko bērni ar sajūsmu uzņēma. Ar viņu parādīšanos arī putenis norima un atkal uzspīdēja saulīte.

Balli vēroja bargā, bet reizē arī smaidīgā žūrija — Anita Krūmiņa, Ilze Kristiņa un Dzintra Jānberga. Galavārdu sacīja bērnudārza vadītāja, uzteicot visus par centību, bet balvas saņēma tie, kas saposušies Dzeltenās peles ballei visatbilsto-

šāk. Īstas pelītes ar dzeltenām ausiņām, melniem deguniem un ūsām jau nevarēja nepamanīt — šajā zālē

Valsts konkursos

Valsts konkursos sekmīgi piedalījušās Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēknes.

Mūzikas nodaļā II semestris kā jau katru gadu ir nopietns pārbaudījums gan audzēkņiem, gan pedagogiem, jo notiek Valsts konkursi dažādās izglītības programmās. Šogad tie ir stīgu instrumentu spēlē — *Vijolspēlē* un *Ģitāras spēlē*. Esam ļoti priecīgi par valsts konkursa II kārtas rezultātiem, jo Ventspils reģiona mūzikas skolu vidū mūsu skolas audzēkne **Loreta Bergmane** savā grupā ieguva III vietu, bet **Kristīne Ralle** — II vietu, kas deva tiesības cīnīties tālāk valsts konkursa III kārtā. Rīgā sagaidīja ļoti spēcīga sāncensība, jo jaunākajā grupā piedalījās visas Latvijas labākie 29 vijolnieki. Kristīne aizstāvēja gan Dundagas, gan visa Ventpils reģiona mūzikas skolu godu. Iekļūšanās

finālā jau ir liels sasniegums. Tā ir pieredze un grūts, atbildīgs pārbaudījums mūsu mazajai, talantīgajai audzēknei. III kārtā iegūtais rezultāts ir uzteicams panākums, jo kārtējo reizi esam pārliecinājušies, ka varam mēroties spēkiem ar citām profesionālā ziņā spēcīgām Latvijas mūzikas skolām.

Paldies skolotājai Ievai Hermanei un Andai Kostandai, kā arī koncertmeistarei Valentīnai Andronovai par ieguldīto darbu audzēkņu sagatavošanā. Īpašu PALDIES sakām Kristīnes Ralles vecākiem par interesi, atbalstu un līdzī dzīvošanu konkursos!

Novēlēsim meitenēm radošus panākumus arī turpmāk!

Linda Vīksna, DMMS direktore

zākie bērniņi atgādināja dzeltenus, pūkainus cālīšus, viņi un viņu audzinātāja Iveta un viņas palīdzē Sīgita saņēma balvu par vismīlāk uzzīmēto dzelteno pelīti, kas ar katru kopā priecējās visu balles laiku. Visdzeltenāk iekrāsējās tā zāles vieta, kur darbojās audzinātājas Iriņa un Gunda kopā ar savējiem — 6. grupiņas bērniem. Pārsteiguma balva tika Aijai, visstilīgāk tērtajai audzinātājai, kas savdabīgi saskaņojusi sarkanu krekliņu ar dzeltenu šallīti. Bet Dzeltenajai pelei par lielisko balli — dzeltenas narcises.

Viņai gan arī vēl bija kas katrai grupiņai sakāms un dāvināms: Peles goda zīme, pie kuras šajā gadā jāpiestiprina saņemtās balvas. Peles gada noslēgumā viskrājīgāko grupiņu gaidīs pārsteigums.

Diāna Siliņa

Autores foto

$$2 \times 2 = 5$$

Gunāra Laicāna piga īkšķiem

Mūsu bijušais pagasta vadītājs, pašreizējais Saeimas deputāts ir atstājis gan partiju TB/LNNK, gan frakciju un turpina darbu kā neatkarīgais deputāts. Par to lūdzu izteikties pašu G. Laicānu.

— Divi galvenie un savstarpēji saistītie jautājumi, kas man lika tā rīkoties, bija nesaskaņas TB/LNNK iekšienē un visas norises, kas saistās ar partiju finansēšanu. Politiskās partijas finansē pelēkie kardināli, tas arī veido partijas iekšējo noskaņojumu, kas ierindas biedriem nepatīk. TB/LNNK sejas televīzijā ir Roberts Zīle un Māris Grīnblats, taču viņi nenosaka toni partijā.

TB/LNNK programma ir laba, pret to man nav iebildumu. Diemžēl partijā radušās nesaskaņas neizdevās atrisināt. Pēc partijas kongresa nekas uz labo pusi nevirzījās. Demokrātija un auglīgas diskusijas neņēma virsroku. Atcerēsimies, kā vienā naktī nomainījās trīs ekonomikas ministru kandidāti. Manas, tāpat Annas Seiles pretrunas ar partijā valdošo gaisotni iezīmējās jau tad, kad parakstījām pieteikumu Satversmes tiesai saistībā ar Latvijas un Krievijas robežlīgumu.

Kad partiju atstāja Ģirts Kristovskis un Guntars Krasts, izjuka arī nosacītais līdzsvars partijas valdē. Rūgti teikt, bet mūsu partija pamazām bija kļuvusi par vienas citas partijas kājslauķi. Rūpīgi visu pārdomājot, sapratu, ka ietekmēt par-

tijā notiekošo nespēju, tāpēc aizgāju no partijas, reizē arī no frakcijas un kļuva par neatkarīgo deputātu.

— **Ko tālāk? Vai pie apvāršņa ir jauna partija?**

— Par to daudz negribu runāt.

— **Un tomēr — jaunas partijas būs, bet kāda garantija, ka tajās nebūs pelēko kardinālu ietekmes?**

— Tas mani uztrauc. Jāmaina būtu partiju finansēšanas likums, arī Saeimas un pašvaldību vēlēšanu likumi. Ja to neizdarīs, tad nekas labs mūs negaida. Tāpēc arī ļoti uzmanīgi skatos uz iespēju darboties kādā partijā. Taču ledus ir sakustējies, cilvēku izstāšanās gan no *Jaunā laika*, gan no Tautas partijas liecina par to, ka godprātīgi politiķi oligarhu ietekmi grib mazināt.

— **Bet vai agrāk, kandidējot uz Saeimu no tēvzemiešu saraksta, to visu nevarēja nomanīt?**

— Protams, es par to zināju — iztālēm, bet neticēju, varbūt arī nespēju un negribēju noticēt, ka tas ir tik nopietni. Sākot darbu Saeimā, es zvērēju kalpot tautai. Nepagāja ne pāris plenārsēžu, kā atskārtu, ka jākalpo ir partijas un arī koalīcijas disciplīnai. Savas domas, pārliecību un sirdsapziņu atliec malā — tev jāskatās, kā īkšķis rāda. Protams, ir

jautājumi, kuros partijas disciplīnai jābūt, piemēram, budžeta jautājuma.

Kāpēc krita Aigars Kalvīša valdība? Viens liels iemesls bija tas, ka aizkulisēs, Kalvīša birojā sagatavoja lēmumus, un Saeimai bija tikai jānobalso. Konkrētu cilvēku intereses izpaužas ik uz soļa, vai tās būtu dažāda augsta ranga amatpersonu ievēlēšana, kā Valsts prezidents, tiesībsargs, Satversmes tiesas locekļi, Satversmes aizsardzības biroja vadītājs, valsts kontrolieris, Augstākās tiesas priekšsēdētājs, vai tā būtu svarīgu likumu apstiprināšana, kā, piemēram, pašlaik Aizsargjoslas likums.

— **Ko nozīmē darbs kā neatkarīgajam deputātam? Palasot komentārus internetā, izplatīts viedoklis ir — ja nespēj vairs strādāt partijā, no kuras saraksta esi bijis ievēlēts, tad godprātīgi jānoliek mandāts.**

— Tieši tagad es patiesi varu paust savas domas, varu atbildēt vēlētāju priekšā, kāpēc tā vai citādi balsoju. Esot partijā un frakcijā, vienmēr to nespēju. Neatkarīgais deputāts spēj izdarīt vairāk. Tā kā arī vēlētāji nav zaudētāji. Turklāt, pašam par lielu izbrīnu, man palikuši visi amati un pienākumi.

— **Jūs arī atbalstāt Ivāra Godmaņa valdību?**

— Jā, abi ar Annu Seili atbalstām Godmaņa valdību. Ar ministriem varbūt ir, kā ir, bet Godmanis tomēr ir valstsvīrs. Nesen biju pie viņa pieņemšanā. Runājām galvenokārt par administratīvi teritoriālo reformu.

— **Šeit, uz zemēm, par reformu**

tādas bija tikai audzinātājām Inetai, Sarmītei un viņu mazajiem mīluļiem, 7. grupiņai. Kaut arī paši ma-

ir diezgan liela neskaidrība. Ja rajonu vairs nebūs, kas notiks ar tā daudzajiem pienākumiem. Kas notiks ar sabiedrisko transportu, Izglītības pārvaldēm, slimnīcām?

— Rajonu nebūs. Sākumā bija viedoklis, ka rajonom esot tikai četras funkcijas. Izrādās, ka jāgroza simt četri likumi! Laika nav! Likvidējot rajonu, tiešām paliek daudz neatbildētu jautājumu. Es arī nemāku atbildēt, kas notiks ar ceļiem, ar sociālās aprūpes namiem, ar Izglītības pārvaldēm. Kā sadalīs saistības? Piemēram, Talsu muzejs piederēja rajonam. Tagad tas paliks Talsu no-

vadam ar visām saistībām, jo ir ņemti kredīti.

Vēl notiek cīņa pret nodomu kādu novadu pasludināt par vadošo. Mūsu gadījumā — Talsu novadu. Tas nebūtu pareizi. Pret to arī Zemnieku savienība protestē.

— **Cik vienoti esat ar deputāti Annu Seili?**

— Ļoti. Man pārmet, ka es Seilei vienmēr sekoju. Annai ir milzīga pieredze, viņa man daudz ir palīdzējusi. Kopīgi esam pārsprieduši šos jautājumus un arī rīkojušies.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Savu pārliecību nemainu

Tas, ka TB/LNNK iekšienē jau ilgāku laiku valda nesaskaņas, nav noslēpums. Neslēpšu, ka arī es biju viena no Ģirta Valda Kristovska atbalstītājām. Tomēr katrai medaļai ir divas puses. Iedziļinoties, lasot plašsaziņas līdzekļus un tiekoties ar nozīmīgāko grupu vadītājiem, radās pārliecība, ka daļa no partijas aizgājuši personisku iemeslu dēļ. Tie var būt dažādi. Pilnīgi piekrītu tam partijas biedru viedoklim, ka no *tēvzemiešu* saraksta ievēlētajiem deputātiem līdz pilnvaru termiņa beigām būtu jāattaisno vēlētāju uzticība un partiju nevajadzētu pamest. Pašlaik neredzu argumentus, lai izstātos. Turklāt aizgājušie deputāti atbalsta Ivāra Godmaņa valdību, tā ka politisko stāvokli valstī tas nemaina.

Skumji ir tas, ka cilvēks, kas par-

tiju pametis, ir aizmirsis paša publiski sludināto, ka pirms aiziešanas no partijas grib dzirdēt vēlētāju viedokli. Bet mans viedoklis nevienam nebija vajadzīgs. Negrastos būt tas cilvēks, kam uzspiestu kāda cita viedokli. Kas sekos tālāk? Vai būtu jāpievienojas kādam citam politiskam spēkam? Lai tas paliek citu ziņā! Lai gan no Dundagas grupas man nesaprotamā steigā ir izstājušies biedri, tomēr sev uzticētos pienākumus turpināšu veikt. Turklāt esmu saņēmusi trīs iesniegumus ar vēlmi iesaistīties apvienībā. Ceru, ka lietišķie priekšlikumi TB/LNNK apvienības darba uzlabošanai gūs ievērību un partijai būs nākotnes izredzes.

Linda Vīksna, TB/LNNK Dundagas grupas vadītāja

Dundagas seriāls

Sīrupfabrika

Turpinājums, sākumu skatīt 64. numurā.

Sīrupfabrikā, protams, visus vienoja darbs. Taču reizēm kādam darba dēļ nācās tēlot *falšo* sargu, cits piedzīvoja nelaيمي vai pat zaudēja dzīvību. Vēl kāds satika sava mūža mīlestību. Un tas viss — Sīrupfabrikā.

Nedarbi, mīlestība, nelaimes

Nīki un stiķi

Ārvalds Zigats: «Sīrupfabrikā draudzīgi sadzīvojām. Ienāca arī tādi, kas neprata latviski, viņi valodu iemācījās ātri. Kolektīvā iedzīvojās visi. Esmu strādājis vairākās iestādēs, bet Sīrupfabrika tomēr bija atšķirīga labā nozīmē: darba un sadzīves, arī savstarpējo attiecību ziņā.

Jautri mums gāja vakara maiņā — meitenes gribēja daudzīties un nelika vīriem mieru. Vakarmaiņā bija kuriņātāji, motorists un atslēdznieks, vairāk vīriešu nebija. Lai nenāktu miegs, visu ko izdomāja. Blēņojās uz nebēdu.»

Maiga Muņķevica (dz. Grīntāle): «Kad nebija sezonas, vasarā, tad bija darbs pie remontiem. Krāsājām, balinājām, darījām visu, kas vajadzīgs. Līdām pa visām caurulēm un daudzījāmies, ka rīb.

Pirms Demantes bija tāda inženierē Varlāmova. Es skrēju tādā tempā

Motoristi bija Ārvalds, Valdis un Altenbergu Tēcs. Motori gāja, un Tēcs devās uz trešo stāvu gulēt. Mēs nomālējām ar aktīvo ogli rokas un uzzagāmies augšā. Nopaijājām un sacījām: «Mīļš, mīļš!» Kad viņš kāpa zemē, visiem bija jāsmejas: viņa seja bija melna kā velnam. Tēcs, neko nesaprazdams, steigās pie motora: tur kaut kas negāja. Ja pēc tam kāda sie-

Falšais sargs

Edgars Ozoliņš: «Lai kartupeļus rudenī nopirktu, bija jāņem bankas kredīts, ko vajadzēja apmaksāt kolhoziem par kartupeļu daudzumu. Lai tiktu pie kredīta, Sīrupfabrikas uzdevums bija bankai pierādīt, ka kartupeļi, par ko maksās naudu, patiešām ir un par tiem gādā. Kad atbrauca reidenti, direktors Ļovkins mani norīkoja braukt uz Tiņģeri, iedeva kažoku un lika tēlot sargu.

Pārgērbos un gaidīju ciemiņus. Atbrauca komisija. Es gāju klāt un jautāju: «Ko jūs te gribat darīt?» «Pārbaudīt,» šie atbildēja un jautāja, «bet kas jūs tāds?» Sacīju: «Sargs.»

Tā nu mēs ar Robertu viens otru apbērām ar stērķeli, kamēr palikām kopā. Turpat, Sīrupfabrikā, bija arī balles, kā tad neiepazīsies!»

krāsots, arī grīda. Roberts nāca ar stērķelainām kājām, tad es ņēmu birsti un gāju pretī.

Kad nedarbojās filtri un nebija sulas, ko vārīt, tīrījām filtrus, bet kāda nu stērķele nāca ārā, tāda arī bija. Mēs ar Veru Kuzminu reiz nospriedām: «Cik novārsim, tik novārsim. Pietiek!» Krāvēji veda stērķeli, bet mēs ar Gaidu Ozolu aizgājām daudzīties ar viņiem. Mētājāmies ar stērķeli kā ar sniegu. Kad krāvēji aizbāza mums aiz halātiņiem, viss izbira, bet, kad mēs tikām viņiem klāt, stērķele palika, kur nu kuram aizkritusi. Tas viss notika naktī, kad priekšniecība gulēja. Pa dienu jau visi godīgi.

Tā nu mēs ar Robertu viens otru apbērām ar stērķeli, kamēr palikām kopā. Turpat, Sīrupfabrikā, bija arī balles, kā tad neiepazīsies!»

Smagā applaucēšanās

Aina Zigate: «Kad nomainīja kartupeļu cieti ar kukurūzas cieti, strādāju pie brēmēšanas un, kad cietes pienu savārijā, laida klāt sērskābi, lai nesaiegtu klīsteri. Biju apmācīta, kā to darīt. Tur diezgan uzmanīgi bija jāstrādā. Biju iestrādājusies, man izdevās.

Kad brēme bija gatava, to salaida lielos kublos. Lai neitralizētu sērskābi, lika klāt ogli un krītu. Kukurūzas ciete šai tehnoloģijai nebija piemērota. Tāpēc, kad piebēra krītu un aktīvo ogli, sīrupa sula sāka putot un mutuljiem gāzās pāri kubla malai.

Kādu reizi vakara maiņā mēs tā skaļi uzvedāmies. Uzdraudās priekšniecība un sarāja mūs. Es taisnojos, ka kubli gandrīz pilni, ja vēl bērs, ies pāri. Nekas netika ņemts vērā. Bija pavēle: «Ejiet un strādājiet!»

Šis rīkojums man bija liktenīgs.

Kad brēme bija ielaista kublos un es pa trepītēm ar spaiņiem uznesu augšā un piebēru krītu un aktīvo ogli, viss sāka gāzties pāri kubla malām. Kamēr tiku pa trepītēm lejā, biju pamatīgi applaucējusies. Visvairāk cieta kājas. Āda noloģījās pilnīgi. Kādu pusgadu ārstējos tepat, Dundagas slimnīcā.

Teica jau, ka vajadzēja iesūdzēt, bet ej nu tiesājies. Izārstējos, tad apmaksāja slimības lapu. Tūlīt aizsūtīja uz sanatoriju. Pēc gada atkal uz sanatoriju. Jauna biju un neko. Tā arī palika. Izņemot šo nelaimes gadījumu, man darbā viss patika.»

Sabeigtā veselība

Elma Zadiņa: «Pēc daudzu Latvijas iedzīvotāju izvešanas uz Sibīriju 1949. gada 25 martā sākās nākamās represijas. Dibināja kolhozus, atņēma lopus, inventāru, zemi, un pašus zemniekus sadzina kolhozā. Mūs piemeklēja neizsakāma nabadzība, jo kolhozā pelnīja tikai izstrādes dienas, bet par tām neko nemaksāja. Ģimenē bijām 6 cilvēki, no tiem 3 skolnieki. Lai varētu iet skolā, katram vajadzēja maksāt skolas naudu — 150 rubļus. Bet kolhozā nemaksāja ne kapeiku. Lai kādu naudu nopelnītu, mana vecākā māsa Irma Gulbe (meitas uzvārdā Derkevica)

izstājās no kolhoza un aizgāja strādāt uz Sīrupfabriku.

Viņa bija brēmētāja un fabrikā nostrādāja 13 gadus. Darba apstākļi bija ļoti kaitīgi: 8 stundas, visa maiņa, pagāja karstā cehā sērskābes tvaikos. Irma stāstīja, ka visgrūtākā ir bijusi nakts maiņa, kad ļoti nācis miegs, bet nedrīkstēja atraut acis no konvertora mērinstrumentiem. Sērskābe pamazām saēda viņas organismu. Irmai sāka sāpēt zobi, tie bija jāizrauj.

Kad pārplīsa lielā sīrupa cisterna ielas malā, pienotavas pusē, sīrups plūda prom pa ielu. Bija ziema, sals, bet strādniekiem, cehā sakarsušiem, plikām kājām, ieaūtām gumijas zābakos, sīrups bija jāsavāc. Pēc kāju sasaldēšanas Irmai iekaisa vēnas un radās trofiskās čūlas, neārstējamas līdz mūža galam.

Kārtojot invaliditāti, ārsti atzina, ka manas māsas organismā nekas vairs nav kārtībā: sērskābe visu bija saīgušusi. Šajos cehos strādājošajiem cilvēkiem nebija jāiziet obligātās veselības pārbaudes, arī likumos brēmēšana nebija atzīta par kaitīgu. Tāda tajos laikos bija darba aizsardzība.

Pēkšņā nāve

Valentīna Kronberga (dz. Aštemenko): «Atceros vēl, ka tēvs atskrēja uz mājām, toreiz dzīvojām Kīkarmājā, un prasīja sirdsziņas. Māte brīnījās, kas noticis. Viņš sacīja, ka darbā bijusi liela nelaime.

Lonija Sondore, astoņpadsmitgadīga meitene, dzīvoja Āžos. Bija ziema, sniegs, un viņa brauca ar zirgu uz darbu. Kā tad citādi tīks? Lonija strādāja lejā stērķelcehā, tur, kur padeva stērķeli augšā. Viņa bēra stērķeli augšā, tā ūdenī sedās. Tur bija

• *Nez vai R. Muņķevics (no labās) metinot arī domāja par savu sirdsdāmu Maigu?*

Foto no M. Muņķevicas albuma

• *Ā. Zigats motortelpā bez spokiem.*

Foto no Zigatu ģimenes albuma.

«Labi, viss kārtībā.»

Izlijušais sīrups

E. O.: «Neatceros, kurā gadā, plīsa viena sīrupu cisterna. Metinājums bija neprecīzs, tāpēc tā notika. Cik varējām, tik savācām, bet zudumi bija lieli — kādas 3 tonnas. Visi strādnieki bija ar sīrupu līdz matu galiņiem. Es tajā dienā braucu pa rajonu un vācu tukšo taru, kur izlijušo sīrupu iepildīt. Vienalga, vai koka vai dzelzs muca. Tā līdz pašam vakaram. Kad fabrikā ieradās pārtikas rūpniecības ministrs Bizainis, arī pats Ļovkins bija viscaur sīrupains.»

Manas dzīves īstais vīrietis

M. M.: «Nāca sezona ar jaunu zīņu — uz Sīrupfabriku atnācis strādāt Zigata brālēns. Tas bijis Roberts.

Mēs stāvējām cehā 2. stāvā pie loga un skatījāmies. Kad pirmoreiz Robertu redzēju, man viņš nepatika. Es vēl sacīju: «Nesmukai.» Žeņka vēl prasīja, ko es tādu teicu, lai atkārtot. Atbildēju, ka to neviens neuzzinās. Vai tad man tajā brīdī nāca prātā, ka viņš būs mans *brūtgans*? Bet pašai tas podiņš, kurā iesplāvu, bija jāizlaiza. Turpat Sīrupfabrikā jau iepazināmies. Viņš bija *gruzčīks* (latviski *krāvējs* — D.S.), bieži nāca cehā, gāja garām, aprunājāmies. Kādreiz viss cehs

• *Vera Kardele un E. Ozoliņš dejā.* Foto no V. Kronbergas albuma.

no augštāva lejā, ka Varlāmovu gandrīz nogāzu no kājām. Viņa bija tāda dūšīga, nu dusmīga.

Reizēm laistījāmies ar ūdeni. Tur bija šļūtenes. Kādreiz to darījām arī brīvajā laikā. Zigats bija motorists. Viņš vienmēr nāca pie mums uz cehu augšā. Tur bija ļoti karsts, strādājām halātiņā un čibiņās. Naktī, lai nenāktu miegs, visādus *pekstiņus* taisījām. Žeņka Kardelis, pēc tautības polsis, un Alekssis Aštemenko — abi bija maiņas meistari un kāri uz *pekstiņiem* arī. Valdis Dūmiņš bija tāds nopietns.

Gadījās, ka mēs, iztīrījušas filtrus, ielīdām žāvētavā, kur karsts, pagulēt. Abi pieminētie meistari, paņēmuši krūzes, lēja mums virsū ūdeni. Tā viņi mūs modināja. Bet, kad viņi apgūlās, tad atkal mēs aplējām viņus ar ūdeni.

Reiz gājām Ārvaldu biedēt. Pārgērbāmies, savilkām virsū baltus palagus un gājām *dzīt* spokus. Motortelpā jau tāds patumšs bija. Vecie strādnieki pamācīja mūs uz dauzīšanasos.

Citreiz Valdi Derkevicu nolējām ar ūdeni. Viņš arī kādreiz paķēra šļūteni, palaida vaļā un uzlēja mums virsū. Viņš nāca lejā, mēs — žvāgs! — šļūteni ar ūdeni virsū. Demante sacīja: «Jūs tik tie vecie esat par daudz gudri.» Viņa jau bija tāda — ka tik kāds nepieķustas.

• *Irma Gulbe — brēmētāja.*

Foto no E. Zadiņas albuma.

spārni, kas maisīja stērķeli. Lonija nebija paspējusi uzģērbt darba kombinzonu. Viņa steigās, un spārni aizķēra halāta malu, uzraujot viņu gaisā un noņemot zemē. Lonijai salauza kājas, sasita galvu. Ātrās palīdzības jau toreiz nebija, sameklēja Sīrupfabrikas zirgu, un pats direktors Ļovkins veda viņu uz slimnīcu, bet tik tālu netika — pa ceļam pie Mācītājmuižas nomira. Loniju izveda no Sarkanā stūrīša. Bēres apmaksāja Sīrupfabriku.»

Diāna Siliņa

Autore pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā V. Kronbergai, M. Muņķevicai, E. Ozoliņam, E. Zadiņai, A. un Ā. Zigatiem.

(Turpmāk vēl)

Pats darbiņš mani tiec

Dejošana — mana sirdslieta

Dace Treinovska nu jau 30 gadus māca dundadzniekiem dejot.

— **Kā tu, dzimusi un augusi rīdzinie, nonāci Dundagā?**

— Mācījos Rīgas kultūras tehnikuma Deju nodaļā. Trešajā gadā mani

• **Dace Treinovska šigada kultūras darbinieku dienā.**

Foto no D. Treinovskas albuma.

atsūtīja praksē uz Dundagu. Bijām kopā ar kursa biedriem, man iepatīkās, un paliku. Sākumā skaitījās Nevejas kluba vadītāja, bet īstenībā Dundagas kultūras namā mācīju de-

jot. Toreiz tur valdīja ļoti rosīga kultūras dzīve. Kultūras namā strādāja Valentīna Bernāne, Vaira Kamara, Gaida Zvejniece.

Kopš dzīvoju Dundagā, esmu strādājusi ar vairākiem deju kolektīviem, mūzikas skolā mācījusi dejot horeogrāfijas klases audzēknēm, no kurām nu jau Daina Miķelsone (dz. Napska) pati kļuvusi par deju skolotāju. Toreiz Latvijā deju mācīja tikai 3 skolās: Bolderājā, Rēzeknē un Dundagā. Bet tad nāca pārmaiņas un horeogrāfijas klasi likvidēja.

Ļoti priecājos par atjaunoto deju klasi. Tajā mācās 4 lielās meitenes, 7. klases skolnieces, un 9 mazās, 1. — 3. klašu skolnieces. Deju klase vēl ir tikai 4 Latvijas vietās: Indrā, Raganā, Saldus rajonā un Zilupē.

Patīkami, ka ir iekārtota arī telpa dejošanai. Tiesa, grīda ir slidena, taču arī baletskolā dažādās telpās ir atšķirīgas grīdas: ne visur tās ir no koka vai linoleja. Pati deju telpa arī varēja būt lielāka, bet pašlaik vietas pietiek. Mākslas un mūzikas skolā man patīk — tajā visi ir vienoti. Arī direktore Linda Vīksna — ļoti pretnākoša. Par padarīto darbu saņem atbilstošu samaksu.

Gatavojamies deju festivālam, kas notiks maijā. Mācāmies senās dejas. Esmu sarunājusi pāris kursa biedrenes, balerīnas, kas atbrauks drusku palīgā sagatavot mazās dejojājas fes-

tivālam. Kāda cita kursa biedrene vada seno deju ansambli, iespējams, mūsu meitenes uzstāsies ar to kopā pils svētkos.

Gatavojot stundas un dejas festivālam, nākas izvilkt pierakstus no Mūzikas akadēmijas laikiem. Tie lie-ti noder.

Dundagā vēl mācu bērnudārza audzēkņus un 1. klases skolēnus. Mēģinājumi notiek bērnudārzā un Mazajā skolā. Īpaši mierā ar mēģinājumiem neesmu, jo nesatieku bērnu vecākus. Man ļoti būtisks ir kontakts ar viņiem.

Dejot mācu arī Pūņu skolēniem un vidējās paaudzes deju kolektīvam, kas gatavojas Dziesmu un deju svētkiem. Ļoti cienu šos cilvēkus, jo gatavošanās prasa lielu darbu. Dziesmu un deju svētki nemaz nav viegli dejojājiem: ja ir jābūt 16 cilvēkiem, tad ir jābūt, neviens nedrīkst iztrūkt.

— **Trīsdesmit gadus mācīt citus dejot — tas ir ilgi. Kā tas tev ir izdevies?**

— Dejošana ir mana sirdslieta. Pati dejot sāku trīs gadu vecumā Vecmīlgrāvī pie balerīnas Asjas Dobeles. Vēlāk jau deju *Dancī*, taču tikai īsu brīdi, jo pārcēlos uz dzīvi Dundagā.

— **Kas tev darbā sniedz gandarījumu?**

— Koncerti. Tie patīk arī dejojājiem un skatītājiem.

Dejojājiem veidojas sava pasaule. Kopā ar viņiem esmu piedalījies dažādos braucienos. Kādu laiku Rīgā notika deju kolektīvu vadītāju tikšanās. Tad bija iespēja 80. gadu beigās aizbraukt uz Toronto latviešu dziesmu un deju svētkiem. Tas bija ļoti interesanti. Viņi uz mums skatījās kā

deva brošūru ar manis izstrādāto tēlotājas mākslas mācīšanas metodiku.

Pēc atgriešanās no Armēnijas mani uzaicināja vasarās strādāt par Skolotāju institūta lektori, un tā trīs vasaras kopā apmēram 100 skolotājam mācīju krāsu mācību, burtu mācību, optisko ilūziju, perspektīvi u.c. Tajā laikā Dundagas vidusskolā vadīju arī tēlotājas mākslas pulciņu, kura dalībnieces — Dace Derkevica (tagad Norenberga), Dace Čodera, Sandra Kaltneice (tagad Dadze), Baiba Krūziņa (tagad Dūda), Linda Nazarova (tagad Celma), Jūlija Gaļiskarova un Inga Andrejeva (tagad Grīsle) — vēlāk kļuva par mākslas skolotājām. Dundagas vidusskolā nostrādāju līdz 1983. gadam, kad politisku iemeslu dēļ — aizrakstīju televīzijai par pārtikas deficītu laukos — nācās no skolas aiziet.

Sāku strādāt *Dailradē* par mājražotāju iecirkņa vadītāju. Septiņos gados strādājošo skaits no 70 pieauga līdz 120. Tas bija ļoti labs risinājums māmiņām ar maziem bērniem, pirmspensijas vecuma sievietēm: varēja strādāt mājās, pieskatīt ģimenes un reizē labi nopelnīt. Vēdu audēju darbus uz mākslinieciskajām padomēm, kur par teicamo krāsu salikumu un tehniski labi nostrādātajiem darbiem audējām paaugstināja kategorijas, pat līdz piektajai, kas nodrošināja labu pensiju. *Dailrade* tiešām bija labs uzņēmums, un žēl, ka to likvidēja.

1988. gadā Latvijas Universitātē (LU) papildināja savu programmu skaitu ar tēlotājas mākslas, rasēšanas un darbmācības skolotāju fakultāti. Vīram nezinot, nokārtoju eksāmenu. Kad rudenī atnāca paziņojums par lekciju sākumu, vīrs bažīgi teica: «Veici, vai tev nav par vēlu mācīties?» Bet man taču bija tikai 38 gadi! Teicami pabeidzu augstskolu un vēlāk arī LU magistrantūru.

1. februārī rajona kultūras darbinieku dienā darba jubilejās godināja trīs dundadznieces: Ausmu Goldbergu, Daci Treinovsku un Inesi Nap-sku. Pērn septembra numurā rakstījām par Inesi, šoreiz uzrunājām Daci un Ausmu.

uz baletdejojājiem. Kādus piecus gadus kopā ar deju kolektīvu *Dun-dang* piedalījāties *Eiropēādēs* Francijā, Spānijā, Itālijā. Bijām arī Rīgā. Paši savus braucienus arī apmaksājām. Tas sanāca dārgs prieks.

Ar skolēniem esam piedalījušies dažādos deju festivālos Čehijā, Polijā un Somijā. Īpaša dāvana Pūņu dejojājiem bija brauciens uz Zviedriju. To rīkoja Gunta Abaja, apvienības *Ziemeļkurzeme* vadītāja. Vēl aizvien ļoti emocionāli atceros savus skolē-

nus, ko mācīju dejot no 1. klases: Ievu un Inesi Ezeriņas, Jāni un Māru Zadiņus, Jāni Freibergu un citus. Ko mācīju, to viņi ņēma pretī. Īsti brīnumbērni. Ļoti labi sapratos ar vecākiem. Kopīgi rīkojām balles. Bija sirsnīgi un interesanti.

Ļoti priecātos, ja viņi arī tagad kādreiz atnāktu ciemos. Tad kopīgi apskatītos vecos ierakstus, kur viņi redzami mazi.

Diāna Siliņa

• **Dažas no graciozajām deju klases meitenēm.**

Autores foto.

Ar ticību sev

Ausmas Goldbergas devums Dundagai bijis daudzpusīgs: viņa strādājusi kultūras namā, *Dailradē* bijusi gan audēja, gan mājražotāju iecirkņa vadītāja, vidusskolā mācījusi zīmēšanu, rasēšanu un mākslas vēsturi, izlolojusi sapni par Mākslas skolu, kas arī piepildījies. Bet par to pašas Ausmas stāstījums.

1970. gadā beidzu Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolu un pēc norīkojuma sāku strādāt uzņēmumā *Suvenīrs*. Dzīvoju pie taniņas Slokā, tādēļ bija gari braucieni ar elektrisko vilcienu rītos un vakaros. Vēlāk pārcēlos pie citas taniņas Rīgā, bet tur nu bija tā,

• **Ausma Goldberga, sākot darbu Dundagā.**

Foto no A. Goldbergas albuma

ka pa istabu dzīvojās divi kaķi un trīs baloži un turpat uz grīdas arī ķēzija. Tā nu beidzot Rīgas «jaukumi» bija līdz kaklam.

Atbraucu uz Talsiem pie toreizējās kultūras nodaļas vadītājas Skaidras Zvejnieces un lūdzu piemērotu darbu. Bija vajadzīgs kultūras nama mākslinieks Rojā un Dundagā. Uzreiz izlēmu par labu Dundagai, lai gan nekad nebiju te bijusi. Braucu vēl pa

vecu, likumaino ceļu un skatījos — akmeņi, ozoli un lieli miežu lauki. Vēlāk, kad būvēja jauno ceļu, mans brālis Valdis Bārs bija tā ģeodēzists — sak, lai māsiņa braukā pa brālīša nosprausto ceļu. Tā nu strādāju kultūras namā: zīmēju afišas, noformēju skatuvī, uz Jaungada karnevālu arī zāli. Dejoju deju kolektīvā, kur sadancojos ar vīru Valdi.

Pārgāju strādāt uzņēmumā *Dailrade* par audēju, lai vairāk laika būtu kopā ar dēliem. Tur nostrādāju līdz 1976. gadam, kad skolas direktors Guntis Grīslis aicināja uz skolu par zīmēšanas, rasēšanas un mākslas vēstures skolotāju. Septiņus gadus biju skolotāja veselai dundadznieku paaudzei no 1. līdz 11. klasei, un tas sagādāja ļoti lielu gandarījumu. Pirmo gadu vēl taustījies nedrošībā, bet skolotāja Valija Purmale bērniem bija ielikusi labas iemaņas zīmēšanā. Vasarā aizbraucu uz skolotāju kvalifikācijas celšanas institūtam, par ko nopelnīju 10 dienu komandējumu uz Armēniju.

Tur mans pavadonis bija Armēnijas Izglītības ministrijas Tēlotājas mākslas nodaļas vadītājs Levons Kazarjans. Vēlāk ar viņu kādus 12 gadus apmainījāties ar vēstulēm, mākslas grāmatām. Armēnijā pat iz-

• **A. Goldbergas audzēkņi Mākslas skolā 1998. gadā ar saviem darbiem gleznošanā — slaveni gleznotāju darbu kopijām eļļā. No kreisās: Linda Rozenberga, Rita Avota, Zinta Reinfeldē (tagad Rozefelde — Mākslas skolas skolotāja), Dana Rozenberga, Raivis Jurcs un Raivis Lauksteins (tagad mākslinieks Izraēlā).**

Foto no A. Goldbergas albuma.

mēs bijām četrpadsmitie. Tagad Latvijā ir vairāk nekā 70 Mākslas skolu, to filiāļu un apvienoto Mākslas un

mūzikas skolu. Darbojāties aktīvi, bieži izcīnījām godalgas, atzinības rakstus, pat medaļas. Pirmais vislielākais sasniegums bija 1998. gadā, kad starptautiskajā konkursā *Visapkārt ūdens* Rita Avota un Silvis Sāmitis ieguva 2. vietu un abiem laureātiem, kā arī viņu skolotājām Sandrai Dadzei un Ausmai Goldbergai svinīgā ceremonijā Rīgā pasniedza atzinības rakstus un naudas prēmijas. Mūs sveikt ieradās Anna Seile, un ceremonijā piedalījās prezidents Guntis Ulmanis. Otrreiz līdzīgi 1999. gadā par izcīnīto *Bronzas zirgu* Slovēnijas starptautiskajā konkursā godināja Reini Ošiņu kopā ar skolotāju Velgu Eizenbergu, bet trešo-reiz 2007. gadā Kristiānu Dadzi un Madaru Enzeli ar skolotāju Daci Čoderu. 2001. gadā Dundagas pagasta padomes deputāti lēma Mākslas un Mūzikas skolas apvienot, un viena direktore vairs nebija vajadzīga. Aizvainojumā uzrakstīju atlūgumu un no skolas aizgāju. Saslimu ar depresiju un nervu sistēmas slimību, man piešķīra invaliditāti, un tā 4 gadus līdz vīra nāvei veltīju sevi viņam un pagājušās dzīves atmiņām. 2005. gadā negaidot Dundagas Mākslas un mūzikas skolas direktore mani uzaicināja strādāt par skolotāju. Tagad mācu darbu materiālā 6. klasei, iepriekš mācīju arī gleznošanu. Esmu laimīga.

Uzklausīja Diāna Siliņa

Tie, kas rāpo, tie, kas lido

Gada putns — melnais stārķis

Latvijas Ornitoloģijas biedrība par *Gada putnu 2008* nominējusi melno stārķi. Melnais stārķis jeb gandr ir Latvijā un Eiropā īpaši aizsargājama putnu suga, viena no 19 stārķu dzimtas sugām. Stārķveidīgo kārtā iekļautas arī gārņu, karošknābju, ibisu, tupeļknābju un āmurgalvju dzimtas.

Pieaudzis melnais stārķis ir līdzīgs mums visiem pazīstamajam baltajam stārķim, tas ir tikai nedaudz mazāks, ar tumši brūnu apspalvojuma pamatkrāsu, kas no attāluma izskatās melna. Dabā tēviņu no mātītes atšķirt nevar. Melnie stārķi veido monogāmu pāri, kas, domājams, dzīvo kopā daudzus gadus.

Melnais stārķis galvenokārt apdzīvo vecus mežu masīvus, kuros ir upītes un dažādi mitrāji. Kalnu rajonos ligzdojošie melnie stārķi ligzdo arī uz klinšu terasēm un klinšu nišās. Latvijā melnie stārķi ligzdu būvē apmēram 200 gadus vecos kokos, kas parasti ir ievērojami vecāki par apkārtnējo mežaudzi.

Pie mums no Āfrikas vai Dienvid-

āzijas melnie stārķi parasti ierodas marta beigās. Pie ligzdas pirmais ierodas tēviņš, kurš ligzdu *uzpucē* ar zariem, bet ligzdas vidū *iztapsē* ar svaigām sūnām.

Perēt stārķi sāk uzreiz pēc pirmās olas izdēšanas. Mātīte perējot pavada nedaudz vairāk laika nekā tēviņš. Perēšanas laikā putni viens otru nomaina aptuveni ik pēc trīs stundām, kuru laikā tie barojas. Ja barošanās apstākļi ir slikti, perējošais putns, sajūtot izsalkumu, ligzdu var pamest, nesagaidījis *maiņu*. Līdzīgs jaunums ir gadījumā, ja cilvēks ligzdošanas laikā uzturas pie melnā stārķa ligzdas un izbaida perējošo putnu. Tad nelabvēlīgos laika apstākļos olas var tikt apsaldētas un embriji tajās aiziet bojā. Vecāku prombūtnē olas var izēst caunas, kraukļi, vārnas un citi dzīvnieki.

Melnajiem stārķiem parasti izšķīlas divi, trīs, retāk — četri mazuļi. Pirms 3 gadiem Slīteres nacionālā parka vienīgajā pastāvīgi apdzīvotajā melnā stārķa ligzdā tika izaudzināti pieci mazuļi — vairāk nekā citās Latvijā 2005. gadā pārbau-

dītājās 100 ligzdās. Nākamajā gadā pēc atgriešanās no siltajām zemēm jaunie stārķi uzturas dzimtās ligzdas vietas apkārtnē, ne tālāk par 100 — 200 km no tās.

Stārķa barība galvenokārt ir nelielas zivtiņas, ko tie ķer dažādos saldūdeņos (strautes, upēs, retāk dīķos). Ir izpētīts, ka stārķi, barojoties ūdenstilpēs ar spoguļgludu virsmu, ar izplestiem spārnieniem mēž noēnot ūdeni, lai mazinātu spoguļefektu, savukārt ūdenstilpē, kur ir duļķains ūdens, melnais stārķis var baroties tikai pēc taustes. Ligzdošanas laikā stārķi barojas ligzdas apkārtnē, taču nepieciešamības gadījumā var lidot pat 10 km tālu no ligzdas.

Mazuļus baro abi vecāki. Latvijas apstākļos melno stārķu mazuļu ēdienkarte atkarīga no laika apstākļiem, tajā pārsvarā ir vai nu vārdes, vai nu mazas zivtiņas.

Melnie stārķi baroties vienmēr cenšas vienatnē, taču ļoti labā barošanās vietā var sapulcēties vairāki putni.

Vecākais savvaļā zināmais melnais stārķis ir bijis vairāk nekā 18 gadu vecs, savukārt nebrīvē sasniedzis pat 31 gadu vecumu.

Latvijā pašlaik varētu būt 500 — 700 melno stārķu pāru. Kopš deviņdesmito gadu sākuma to skaits

• Melnā stārķa ligzda ar jauno putnu Talsu rajonā.

H. Hofmaņa un M. Strazda foto / www.putnubildes.lv

ir samazinājies gandrīz divas reizes. Bojā gājušas daudzas no agrāk zināmajām melno stārķu ligzdām. *Gada putna 2008* akcijas laikā Latvijas Ornitoloģijas biedrība aicinās vākt ziņas par melnā stārķa novērojumiem visā Latvijā, kā arī meklēt jaunas ligzdvietas. Akcijas laikā ornitologi centīsies panākt, lai mikroliegumus ierosinātu arī tām zināmajām ligzdām, kuras vēl nav aizsargātas. Nodrošinot šīm ligzdām aizsardzību, no meža nocir-

šanas var glābt ievērojamas bioloģiski vērtīga meža platības.

Helmuts Hofmanis,
Slīteres nacionālā parka
administrācijas ornitologs

Izmantotā literatūra:

Strazds M. 2005. Melnā stārķa *Ciconia nigra* aizsardzības pasākumu plāns Latvijā. Rīga, KNP.

(Turpmāk vēl)

«Lasiet vairāk garšīgu grāmatu!»

Pērn bibliotēkās

Aizvadītajā gadā Latvijas Republikas Kultūras ministrija (KM) rīkoja bibliotēku akreditāciju.

Nosūtījām KM apjomīgas ziņas par bibliotēkas darbību pēdējo 3 gadus. 17. oktobrī mūsu pagasta bibliotēkās ieradās Publisko bibliotēku akreditācijas komisija — Baiba Tormane (vadītāja) un Maruta Jēkabsonne. Komisijas atzinumu veidoja, ievērojot pasraksturojumu, pārbaudot dokumentus, kā arī uz vietas iepazīstoties ar bibliotēku darbu, noformējumu un sarunājoties ar bibliotekāriem.

Pērn 11. decembrī Latvijas Bibliotēku padomē visām 3 pagasta bibliotēkām piešķīra vietējas nozīmes bibliotēkas statusu.

Dundagas pagasta bibliotēkā

Pērn bija 675 lietotāji, no tiem bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem — 359. Apmeklētāji bibliotēkā iegriezušies 8650 reizes, no tiem bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem — 4221.

Saviem lasītājiem piedāvājam 10 nosaukuma laikrakstus un 33 nosaukuma žurnālus. 2007. gadā bibliotēka izsniegusi 21 991 krājuma vienības, no tiem bērniem, jauniešiem vecumā līdz 18 gadiem — 10 543.

Kā bibliotēkas datortehnikas un tīkla lietotāji reģistrēti 130 cilvēki, viņi šo iespēju izmantojuši 1368 reizes. No tiem 30 ir tikai datoru lietotāji, kas bibliotēkā nelasa.

Esam piedāvājuši 39 tematiskās izstādes un 11 pasākumus, kurus apmeklējuši 430 interesenti.

Krājuma komplektēšanai izmantojām Talsu Galvenās bibliotēkas komplektēšanas nodaļas pakalpojumus un pieredzi, kā arī iespēju pašas komplektēt savu fondu izdevniecību izbraukumu tirdzniecībā Talsu Galvenās bibliotēkas rīkotajos semināros. Dundagā viesojās izdevniecība *Annele* — 2 reizes, *Zvaigzne ABC* ar grāmatbusu — 1 reizi.

Norakstījām 1353 krājuma vienī-

bas, bet papildinājām krājumu ar 1164 jaunām vienībām. Krājumā gada beigās bija 27 728 vienības. Arī šajā gadā esam atjaunojuši pirmskolas un jaunāko klašu vecumam atbilstošo grāmatu fonda daļu, kā arī daiļliteratūru pieaugušajiem. No nozaru literatūras visaktuālākās tēmas joprojām ir pedagoģija, psiholoģija. Vismazāk jauniegvumu ir sporta, aktīvās atpūtas un ģeogrāfijas nozarē. Daudz jauniegvumu ir mākslā, tehnikā, lauksaimniecībā un literatūrzinātnē. Labi papildinātas arī dabaszinātnes un medicīnas literatūras nodaļas. 99% jauniegvumu ir latviešu valodā. Krājuma apgrozība ir 0,8.

Gada laikā sniegtas 692 dažādas tematiskās uzziņas. To tematika ir plaša, bet visvairāk lietotājiem esam palīdzējuši atrast atbildes sabiedriskajās dabas zinātnēs, kā arī internetā.

Novadpētniecības darbiniece Daiga Mužellovska elektroniski apraksta laikraksta *Dundadznieks* rakstus kopējā Talsu rajona datubāzē. Novadpētniecības materiālus apkopo un regulāri papildina 18 tematiskajās mapēs.

Tehniskais aprīkojums ir bijis šāds: 7 datorkomplekti ar standarta programmatūru (no tiem 4 darbiniekiem, 3 lietotājiem), 1 lāzerprinteris, 1 krāsainais printeris, 1 kopētājs, 1 skeneris, 1 digitālais fotoaparāts, pastāvīgais interneta pieslēgums, lokālais datortīkls visiem 7 datoriem un 2 printeriem, bibliotēkas programmas *IT ALISE* modulis 3i.

Pieteicām savu līdzdalību divās Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) finansētās mērķprogrammās *Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām* un *Bērnu žūrija* un ieguvām grāmatas attiecīgi par Ls 416,06 un Ls 168,68. Akcijā *Atbalsts lauku bibliotēkām* saņēmām grāmatas par Ls 29,16, dāvanās un

sponsorējumos mūsu bibliotēka ieguvusi grāmatas par Ls 282,70.

No pašvaldības līdzekļiem 2007. gadā grāmatu iegādei atvēlēti Ls 1660, preses abonēšanai — Ls 947.

Kaļķu bibliotēkā

Pērn bibliotēku apmeklējuši 78 lietotāji (22 tikai interneta lietotāji), no tiem bērni, jaunieši vecumā līdz 18 gadiem — 16. Lietotāji bibliotēku apmeklējuši 962 reizes, no tiem bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem — 157. Bibliotēka izsniegusi 3900 krājuma vienības, no tiem bērniem un jauniešiem vecumā līdz 18 gadiem — 207. Lasītājiem piedāvāti 4 dažādi laikraksti un 12 žurnāli, izveidotas 15 tematiskās izstādes un 1 pasākums.

Gada laikā bibliotēka saņēmusi 424 jaunas grāmatas, norakstītas 1508 vienības. Krājumā uz gada beigām bija 6123, tā apgrozība — 0,64.

Pērn saņemtas grāmatas no

VKKF par Ls 43, dāvanās par Ls 31, no akcijas *Atbalsts lauku bibliotēkām* par Ls 8,50. Pašvaldības atvēlētais finansējums grāmatām Ls 474, periodikas pasūtīšanai Ls 419.

Tehniskais nodrošinājums — 1 datorkomplekts ar programmatūru un pastāvīgais interneta pieslēgums — ātrums 128 kb/s.

Vidales bibliotēkā

2007. gadā bibliotēkai bija 67 lietotāji, no tiem bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem — 11. Iedzīvotāji apmeklējuši bibliotēku 643 reizes, no tiem bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem — 41. Bibliotēka lasītājiem piedāvājusi 5 dažādas laikraksti un 15 žurnālus, izsniegusi 1348 krājuma vienības, no tiem bērniem un jauniešiem vecumā līdz 18 gadiem — 120, izveidotas 28 tematiskās izstādes un 3 pasākumi.

Gadā bibliotēka saņēmusi 371 jaunu grāmatu, norakstītas 1357 vienības. Gada beigās krājumu vei-

doja 5234 vienības, tā apgrozība — 0,25.

Saņemtas grāmatas no VKKF par Ls 19,34, dāvanās par Ls 28,98, no akcijas *Atbalsts lauku bibliotēkām* par Ls 8,50. Pašvaldības atvēlētais finansējums grāmatām Ls 424, periodikas pasūtīšanai Ls 533.

Tehniskais nodrošinājums — 1 datorkomplekts ar programmatūru un pastāvīgais interneta pieslēgums — ātrums 128 kb/s.

UZMANĪBU!

No 1. februāra mainīts

Kaļķu bibliotēkas darba laiks:

otrdienās, ceturtdienās no plkst. 11.00 līdz 18.00, trešdienās, piektdienās no plkst. 9.00 līdz 16.00, sestdienās no plkst. 9.00 līdz 11.00, pirmdienās, svētdienās — brīvs.

Mīļi gaidām visās pagasta bibliotēkās!

Ruta Emerberga,
bibliotēkas vadītāja

na līdz malām. Arī skolēnu sniegums, reklamējot grāmatas, mainījies — tas kļuvis radošāks, atrasišķs, tajā ieguldīts lielāks darbs, piemēram, gatavoti speciāli tērpi vai aksesuāri.

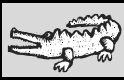
Mūsu meitenes etīdē attēloja amuleta spēku no Džonatana Strouda grāmatas *Samarkandas amulets*, kas 8.-9. klašu grupā Dundagā un arī visā rajonā ierindojies 3. vietā.

Talsu bērnu bibliotēkas vadītāja Ilze Jaunbērziņa, Lielo lasītāju svētku rīkotāja, S. Tretjakovai un katrai bibliotekārei dāvināja pa īpašai māla bļodiņai, ko darinājuši Talsu radošās apvienības *Ciparnīca* dalībnieki. Tā kā pagājušogad bibliotekāres saņēma podiņus ar vitamīniem, tad pamazām viņām veidojas servīze.

Ar sajūsmu skolēni uzņēma dziedātāju *Aishu*, kas lieliski prata viņus uzrunāt un aicināja gan kopīgi dziedāt, gan dejot. Visi, kas vēlējās, saņēma arī viņas autogrāfu. Brīnišķīgi, ka čaklajiem lasītājiem tika tāda balva — *Aishas* koncerts. To noteikti prastu novērtēt arī ne tik centīgi grāmatu lasītāji, par ne lasītājiem nemaz nerunājot.

Diānas Siliņas teksts un foto

Ne no maizes vien

Ciemos draugi no Somijas

Februāra sākumā Dundagā un Mazirbē viesojās mūsu draugi les-tadiāņi, Somijas luterāņi — atmodas kustības dalībnieki: sludinātāji Raimo Airamo un Toivo Kerki, tulce Anne Reisenene un brauciena rīkotājs Atso Hiltunens.

Atšķirībā no citām reizēm viņi lidoja ar lidmašīnu, lai 2. un 3. februārī tikai Dundagas pusē sludinātu Dieva vārdu un būtu ar mums sadraudzībā. Pirmo tikšanos piedzīvojam bērnu dienas centrā *Mājas*. Vakarā ciemiņus jau gaidīja Mazirbes skolā, kur pulcējās Kolkas, Mazirbes un Miķeļtorņa draudžu ļaudis. Svētdienā ciemiņi bija kopā ar mums luterāņu dievnāmā, bet pēc

pusdienām apmeklēja aprūpes centra *Stacija* iemītniekus.

Viņi kā vienmēr atveda siltus sveicienus no Lahti un šoreiz arī no Helsinkiem. Mūsu draugi atgādināja par gavēņa laiku, kas sākas 6. februārī, un novēlēja to izdzīvot līdz Jēzum Kristum, Viņa ciešanām un nāvei, lai Lieldienas mēs sagaidītu kā patiesus Kunga Augšāmcēlšanās svētkus. Sirsnīgā sarunā mēģi-

nājām izmeklēt savas sirdis, lai no-skaidrotu, vai tās ir laba zeme sēklai — Dieva vārdam, vai tās nav cietais un akmeņains, vai tajās neaug dažādi ērkšķi, kas traucē dzīvot pēc Dieva vārda. Tāpat ciemiņi atgādināja, ka Dieva vārds ir kā abpusgriezīgs zobens, kas uzrāda katra grēkus un ievaino, bet kas arī pēc grēka nožēlas mierina un dziedina.

Ļoti interesantu svētrunu Mazirbē sacīja T. Kerki, sludinātājs no Helsinkiem. Aplūkojot Kalna sprediķi, viņš norādīja uz ko ļoti pārsteidzošu — Jēzus tajā stāsta, kā cilvēkam kļūt laimīgam. Kalna runa sākas ar vārdiem: «Laimīgi garā nabagi.» «Mums jau liekas, ka pareizāk būtu sacīt: «Laimīgi bagātie, jo viņiem ir daudz naudas.» Vai laimīgi var būt garā nabagi?

Kristietība ir sirds ticība, pat ja tā ir pretrunā ar cilvēka saprātu. Mārtiņš Luters ir sacījis, ka cilvēku, kuru Dievs grib darīt bagātu, Viņš vispirms dara nabagu, iztukšo; lai darītu to veselu, Viņš to ievaino un padara trauslu. Tāda ir žēlastības kārtība, pēc kuras Dievs darbojas, lai mūs padarītu laimīgus. Tā Viņš mūs sagatavo, kad veido mūs par saviem bērniem,» sacīja T. Kerki. (Pilns svētrunas teksts publicēts februāra *Draudzes Vēstīs*.)

Aprūpes namā *Stacija* T. Kerki aicināja klausītājus apdomāt svarīgāko savā dzīvē — gatavību aiziet no šīs pasaules, pārdomāt, kā šī dzīve nodzīvota. Pārbaudot sevi 10 baušļu gaismā, atklājas, ka visi ir grēcinieki. Taču, atzīstot un nožēlojot savus grēkus, cilvēks kļūst lai-

mīgs, jo viņam ir piedots Jēzus Kristus nāves dēļ. Dieva dēls ir izpircis visu cilvēku grēkus. Kad Dievs liek sirdi ticību, ka Kristus dēļ cilvēkam piedoti grēki, viņš iegūst mieru. Tad cilvēks ir gatavs aiziet no šīs pasaules. Taču uz sirds izmeklēšanu un grēku nožēlu Dievs cilvēkus aicina jau tagad, žēlastības laikā.

Raimo Airamo sacīja paldies par dzirdēto spēcīgo Dieva vārdu un par Latvijā pavadītajām 2 dienām. Viņš atzina, ka iegūti labi draugi, un aicināja aizlūgt par viņiem, solot arī mūs paturēt savās aizlūgšanās.

Arī mēs no sirds pateicamies Dievam par tik brīnišķīgiem draugiem, kas gatavi ziedot savu dārgo brīvo laiku Dieva vārda un mūsu dēļ. Mums šī sadraudzība ir ļoti vērtīga.

Diāna Siliņa

Piliens patikšanas prieka

1. februārī Talsu kultūras namā gadskārtējos svētkus svinēja rajona kultūras darbinieki. Arī dundadznieki.

Var jau teikt, ka savā ziņā kultūras darbinieki ir mazliet vairāk saulītē iecelti. Nav jau visiem arodiem tādu svētku un godināšanas reižu! Taču neaizmirsīsim, ka tieši kultūras darbinieki ir tie, kas diendienā, gadu no gada strādā un rūpējas, lai svētki, lai kultūra vispār būtu pieejama citiem.

Kopš 2002. gada, kad apmeklēju kultūras darbinieku dienu, esmu pamanījis to scenārija nemainīgumu. Savādi, bet es tur saskatu savu pievilcību. Vispirms godina rajona pašus, pašus izcilākos, čaklākos un arī ilggadīgākos kultūras darba kopējus. Sveicamo pulkā šoreiz trīs

mūsējie — bibliotekāre Inese Nap-ska (mēs no avīzes Inesi ar rakstiņu sveicām jau pērn septembrī), deju meistare Dace Treinovska un Mākslas un mūzikas skolas skolotāja Ausma Goldberga (par abām gaviļniecēm lasiet 5. lpp.). Kā teica allaž rošīgā un starojošā rajona kultūras dzīves vadītāja Dzintra Eglīte — galvenais vārds ir PATIKŠANA. Ja savu darbu dara ar patikšanu, tad adresāts to jūt. Domāju, ka savstarpējās patikšanas zīmē pagāja viss 1. februāra vakars.

Šoreiz atšķirībā no iepriekšējām reizēm svētki sākās pēcpusdienā. Pēc stiprināšanās pie zviedru galda

un sarunām gaidīja vakara virsotne — koncerts. Tas vienmēr ir bijis īpašs. Te pirms sešiem gadiem pirmoreiz dzirdēju un redzēju jauniņo Dzintaru Čiču, te klātienē esmu baudījis *Trīs tenorus*, Juri Kulakovu, Ainaru Mielavu.

1. februāra vakara programmu veidoja kamerkoris *Kamēr*, Raimonds Pauls un Intars Busulis. Koncerta pirmajā daļā *Kamēr* atskaņoja savu nopietno — zelta repertuāru. Droši vien liela zāles daļa tāpat kā es bija tikai vienkārši klausītāji, bez muzikālas izglītības, taču koristu augstā raudze, atdevība, jauneklīgums, azarts un izdoma uzreiz pārņēma savā varā. Lai par vokālo izcilību spriež profesionāli, es tikai uzsvēršu dažas lietas. Vienkārša un lieliska iecere bija pacelt plīvuru ar Mātes Terēzes attēlu viņai veltītajā

dziesmā. Savdabīgs formas meklējums bija koristu pagriešanās ar mugurām pret skatītājiem, kad vienu brīdi galvā pazibēja doma: vai tiešām tā arī dziedās? Īsti vietā bija kora mākslinieciskā vadītāja Māra Sirmā citētie Mātes Terēzes vārdi: «Viss mūžā paveiktais ir tikai piliens okeānā. Ja tā nebūtu, tad okeāns būtu par vienu pilienu nabagāks.» Manī tas raisīja vairākas līdziņas. Vispirms jau par paša kora *Kamēr* un viņa diriģenta *pilieniem*. Un tālāk — tālāk par to varēja aizdomāties ikviens zālē esošais.

Koncerta otro daļu par vieglāku varēja nosaukt tikai no žanriskā viedokļa. Atdeves, profesionalitātes ziņā tas pagāja uz tās pašas augstās nots. Pie klavierēm Raimonds Pauls, pie mikrofona īstena iezemietis Intars Busulis, bet uz skatu-

ves joprojām *Kamēr*, tikai jau pavisam cits. Jā, kāds? Te nu laikam atklājas jauno atskaņotājmākslinieku īstais briedums, klase, līmenis, sauciet to, kā gribat. Estrādes dziesma, dziesmiņa nevis pavilka uz leju kori, bet, gluži otrādi, tas pacēla dziesmas uz augšu. Tas pats sakāms par solistu. Es atceros teju visus slavenākos Paula dziesmu izpildītājus, bet Busulis tos pārspēj. Balss dotumu lietpratīga izspēle, skatuviska brīvība, publikas izjūta! Neesmu nekad bijis Paula cienītājs, bet pirmo reizi man Paula dziesmas likās pēc mūzikas.

Un tālāk? Tālāk atkal 365 dienas ikdienas darba. Lai nu mums katram tajā izdotos ielikt un arī no citiem saņemt pilienu patikšanas prieku!

Alnis Auziņš

Zili stikli, zaļi ledi

Seši Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņi sekmīgi piedalījušies Jelgavas pilsētas pašvaldības aģentūras *Kultūra* rīkotajā bērnu un jauniešu konkursā *Ledus skulptūru festivālam 10. dzimšanas diena Jelgavā*.

Dace Čodera, Mākslas un mūzikas skolas skolotāja:

— Jau rudenī saņēmām jelgavnieku uzaicinājumu veicināt bērnu un jauniešu radošas izpausmes vizuālajā mākslā, iesaistot tos starptautiskā ledus skulptūru festivāla jubilejas logotipa, pastmarkas un apsveikuma kartītes dizaina izveidē.

Uzrunāju savus audzēkņus: trīspadsmitgadīgos Baibu Leskovsku (zīmēja logo), Edgaru Pabērzu (pastmarka), Kristīni Savicku (pastmarka) un septiņpadsmitgadīgos Evitu Feldentāli (pastmarka), Dagmāru Grīslī (apsveikuma kartīte) un Ilzi Iesalnieci (logo). Tēmas

atklāsmei izraudzījāmies dabas veidotās skulptūras — leduskalnus, lāstekas, ledus krāvumus. Lielāko laiku un pacietību prasīja gatavošanās, zīmējot skices. Vēl trīs četras spraiga darba dienas pagāja, iecerēto pabeidzot. Strādājām pat brīvdienās.

9. II braucām uz Jelgavu. Pirmajā reizē skulptūras bija darinājuši tikai divi vietējie mākslinieki, un kārtīgās ziemās ledu esot zāģējuši mūsu pašu Lielupē. Šoreiz ledus bija gan no Latvijas, gan no Somijas, bet skulptūras bija veidojuši vienpadsmit valstu profesionāli ledus skulptori. Tas viss bija iespaidīgi, skulptūras bija no 60 centimetriem līdz diviem metriem augstas, tikai žel, ka tās pilēja... Tas pats draudēja milzīgajai, vairāk nekā piecpadsmit kilogramu smagajai tortei, ko balvā saņēma mūsu audzēkņi kā atsaucīgākās skolas pārstāvji.

Pavisam bija redzami 25 Latvijas pirmsskolas izglītības iestāžu, vispārīgā izglītībā skolu un mākslas skolu audzēkņu 200 darbi, un mūsējie bija vieni no labākajiem. Žūrija 1. vietu kategorijā par ledus svētku logo piešķīra I. Iesalnieci, savukārt K. Savicka ieguva 1. vietu par veiksmīgāko pastmarkas dizainu. Abas laureātes balvā saņēma Līvu akvaparka dāvanu kartes visai ģimenei.

Vēl vakarā noskatījāmies salūtu, bet saldējuma torti, sadalītu brālīgās daļās, centāmies atvest uz Dundagu.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Radošās darbnīcas

Šajā mācību gadā Dundagas Mākslas un mūzikas skolā (DMMS) aizsācies projekts *Atvērtā radošā darbnīca*. Par to stāsta Mākslas nodaļas vadītāja Linda Celma.

Papildinot mūsu skolas izglītības programmu *Vizuāli plastiskā māksla*, nolēmām sākt projektu, kurā gan mūsu audzēkņi, gan arī citi intere-

sentu iegūtu zināšanas un pieredzi ļaužu skaitu. Tiešām, ieradās vairāk nekā četrdesmit cilvēku, ne tikai mūsu skolēni, bet arī Mūzikas nodaļas audzēkņi, vecāki un citi intere-

• *Alvas* liešanas darbnīcu vada mākslinieks Jānis Kupčs.

Foto no DMMS albuma

ar mākslu saistītās nozarēs, kā tekstilmākslā, tēlniecībā, stikla mākslinieciskajā apstrādē, tērpu modelēšanā un citās. Darbnīcu ciklā esam iecerējuši gan profesionālu lekcijas, gan radošas, praktiskas nodarbības viņu vadībā.

Pirmā nodarbība *Alvas liešana* ar mūsu pašu skolas atbalstu notika novembrī. To vadīja Ventspils Mākslas skolas veidošanas pedagogs, mākslinieks Jānis Kupčs. Jāatzīst, ka pasākumu pārāk nereklamējām, jo nespējam uzņemt neierobežotu

res priekšrocībām: pēc teorijas uzreiz praktiskas nodarbības, kurās visi iesaistās, un pēc pāris intensīvas darbošanās stundām jau ir gatavs rezultāts. Vispirms mācījāmies no ģipša izgrebt formu un tad tajā liet alvu. Izlējām piekariņus un zīmodziņus. Izmantojot zīmoglaku, ar šiem zīmodziņiem var zīmogat vēstules. Paņēmienu ir gana vienkārši, lai dalībnieki brīvajā laikā pašu spēkiem veidotu formas un atlietu nelielus alvas priekšmetus. Pēc tam iesniedzām projektu

Valsts Kultūrkapitāla fondā (VKKF) par tekstilmākslas darbnīcu, un to atbalstīja. Februārī otro darbnīcu *Vilnas velšana* vadīja Rīgas Dizaina un mākslas skolas pasniedzēja, Tekstilasociācijas biedre Gunta Stiere. Vilnas velšana ir sena, piemirsta tehnika, kas mūsdienās atdzimst un jau kļuvusi ļoti populāra tekstilmākslā. Te atkal varēja darboties lieli un mazi — velt bumbuņas un ripināt *desiņas*, pēc tam tās pārvēršot brīnišķīgās krellēs un rokasprādzēs. Sausajā vilnas tehnikā veidoja dekoratīvos elementus un rotaļlietas. Guvām ieskatu slapjajā vilnas tehnikā, izgatavojot somas, spilvenus un cepures. Turklāt iepazīnām ne tikai jaunus materiālus, bet arī darbarīkus — īpašas vilnas velšanas adatas. Iemantotās zināšanas izmantosim, lai bagātinātu mācību procesu skolā.

Šādās reizēs iegūst visi, arī skolotāji. Tāpēc ieinteresējušies kolēģi no Talsiem un Liepājas. Tā ir lieliska iespēja dalīties pieredzē.

Cerēsim uz VKKF atbalstu jaunu radošo darbnīcu īstenošanā arī turpmāk!

Alnis Auziņš

Martā pagastmājā

- 5. III plkst. 14.00 Veselības aizsardzības un sociālās palīdzības komiteja
- 7. III plkst. 10.00 Izglītības, kultūras un sporta komiteja
- 12. III plkst. 14.00 Vides aizsardzības un pagasta attīstības komiteja
- 17. III plkst. 14.00 Finanšu komiteja
- 25. III plkst. 14.00 padomes sēde

14. III plkst. 10.00 pili
Attīstības nodaļā

Valsts iegēmu dienesta seminārs,
pieņems gada ienākumu deklarācijas.

• *Baibas Leskovskas logotips.*

Foto no DMMS albuma

Dundžiņi stāsta

MŪSMARIŠ

Mēs ejam, darām darbus, mums viss šķiet pierasts un ierasts, bet tad kādu brīdi ieskanas doma, pag, nez kā tur bija, kā to darija, domāja un juta tie, kas dzīvoja kādreiz — laikā, kas viņiem bija īstenība, bet mums — pagātne.

Kubalu skolā-muzejā atrodas pavisam necilas, nodzeltējušas līniju burtņīcas 4 lapas. Tās glabā vēstījumu par kādu meitenītes dzīvi un pārdzīvojumiem šeit, Dundagā. Nav zināms precīzs šī notikuma datējums, bet tas varētu būt no 1895. līdz 1900. gadam. Tās ir vēlākos gados cienījamās skolotājas Klāras Freienbergas atmiņas, ko pierakstījusi viņas māsiņa, skolotāja Sofija Dravniece. Muzejā rokraksts nokļuva, pateicoties Klāras Freienbergas brāļa dēla sievai Ērikai Freienbergai.

Nesteidzoties, ar baudu veldzējieties šajā avotā, un lai mostas interese, kas rosina ieraudzīt pārmaiņas, ieraudzīt dzīves nepārtrauktību!

Gunita Tropiņa,
Kubalu skolas-muzeja darbiniece

Mūsmariš atnāc pe mums no Ding, kur viņš bi pa meit pe vecmemms astiņ gād.

• Līkāmuiža (pašreizējā pagastmāja) ap 1930. gadu.

Pe mums ātrāk bi Laukgal Zett. Viš azgāj proj pe pazistmem, neko nedzīve un stāve pats uz sēv.

Mariņam bi rād Vecmuiže, kas tur bi andater, un Mariš mūžam stāste pa gudre un labe Vecmuižmamms ar viņš skarbe valad.

Mēs toreiz dzīve Līkmuiže, Dun-

Skaidrojumi

andater — īrnieki

e — arī

ēriņ — siļķes

īkast — avots

krozātnik — krogus brāļi

Maitslej — muižas laikos

šajā vietā apraka kritušos lopus, kritušo lopu kapi

Mūsmariš — mūsu Marija

nakts krēps — nakts putni

pacoplan — diezgan palieli

printlig — lustīgs, priecīgs

rāciņ — kartupeļi

dags pile pret. Dzerems ūdiš bi janes no pīl sētsvids pump voi no īkast Maitsleje. Cit ūdiņ jēm no diķ. Mariš dikt nezare muižnik eraudzt. Mums bi mazs suniš Bobs, kas staiģe Mariņam mūžam pakļe. Bobs e neeraudze muižniks. Dižkungam (Kristians Ostenzakens, ļauds viņ sauc pa Dižkriš) bi nabag muižnik rād, ko viņš elik muiže kaut kāde dārbe. Viens tāds, ko ļauds sauc pa Sīksaken, bi muiže muižkungs. A šo Bobam bi nesaprašnes, un Bobs to mūžam aprēj. Tā kāde Jāņvakre, kad muižslauds palustes Ķītkarmuižs sētsvide un Sīksakens e bi ekūles pe dancšen a jaunem meitam, Bobs ekēres viņam mantle un izpleis liel gabal āre. Mariš sūn gan parāj, bet lustīgs atnāc mājes.

Mēs bi mūsmājes seš bēn. Vecke mās un es ju bi diezgan pacoplan, kad Mariš atnāc pe mums pa meit. Mariš pejēm mūs pa pillam, pamāce mūs un izstāste, ko viņš bi dzirdes. Mēs nu zine, kure meite kurš brūtģiš un kure meite i voi būs bens, kas i precšes un kas vēl precšes. Ja pāģste bi kād zagšēn, kād meit bi nomušes sov bēn vo kāds cits sliktis notikams, tad atbrauc pile šļeģervaters (izmeklētājs), tad Mariš nāc mājes ar jaunem ziņem.

Mums, bēnem, dikt patik kārts spēlt un Mariņam e. Le vārt ātrāk esākt spēl, mēs gāj Mariņam palģe: atnes no pagrab rāciņš, ēriņš, gurķš, slauce trauks, slauce putkeļš. Gaviņlaike mamm nevēle kārts spēlt, bet pirms Lieldiene kārts bi ju izdots, un tūliņ ka nozvane baznice baznīcā beigs, tad mēs plītskambre rāv vaļe uz cūkam. Mariš emāce mums uz cūkam, veckungem un cits spēls.

Tad penāc laiks, kad skole piektdiens vakre vare danct. Es e gribe, bet, kad mām pajēm danct puik, kurš, tāpat kā es, nemāce, mēs pakrit plānvide zeme un no kaun azmuk katrs uz sov puss.

Te nu Mariš nāc palģe, viņš sāk vakres pa plītsistab mums danct māct. Mariš teic — tagad vairs ne-

• Māsas Elza, Liza un Klāra (1. no labās) Freienbergas ap 1895. gadu.

dance hopsa valcer, jo jadance sluša valcers. Tā viņš tad man un māse emāce danct.

Mums bi daudz rād un tēvam e dārbe pazīstam, a kurem satikes. Mariņam necik nepatik ciemiņ. Kad novakre kādreiz atnāc tēvam draug pacientes mūsmājes, Mariš bi dusmīgs un teic: «Nu akal sanākš krozātnik pill māj, dienszageļ, nakts krēps. Ka pajems sloškāt, izdzīs viss āre.» Bet ciemiņ ju Mariņ pazīn, un, kad viņš enes vakriņš, un māce a viņ izruntes, Mariš palik printligs, runīgs, jo nebi nekad uz muts krits, un visem nu bi liele smiekel.

Mariš bi trīsdesmit gades. Kad viņš gāj tiesname uz ball, mēs viņ uzpuce, iespraud viņam roza roz mates un pespraud broš priekše. Ar

mūs puikam Mariņam mūžam iznāc pastrīdtes un paplēstes, tapēc ka puiks rune pret un nedare tā, kā Mariš lik.

Mēs bi Mariņam dikt peķēršes, un mēs dare viņam viss pakļe. Kad pusdiene bi bieš zup, Mariš to neēd, un mēs e nē.

Mūsmariš nodzīve pe mums seš gād. Viš bi tā egājs mūs dzīve un perasts mūsmājes, ka viss uzskate viņ pa sov tūv cilak. Viš mums bi mīļš un vel tagad palics labe atmiņe.

Klāras Freienbergas atmiņas,
Kubalu skolas-muzeja krājumi

Foto no Kubalu skolas-muzeja krājumiem

Konkurss

Tā kā iepriekšējais konkurss bija izrādījies par grūtu (dzejoļa autors — Rūdolfs Blaumanis!) un balva palika pie rīkotājiem, tad izsludinām jaunu, vieglāku.

Ko nozīmē dundžiņu vārdi āmtes, buzels, čič, čumm, čužels, gliss, grims (īpašības vārds), jauņav, sirgasts, skārbiņ?

Pirmajam precīzāko skaidrojumu autoram — ietaupītā pārsteiguma balva. Atbildes jāiesniedz redakcijā rakstiski līdz 14. martam.

Pirmklasnieku pulks aug

26. I Kuldīgas šaha skolā norisinājās otro sporta klašu kvalifikācijas sacensības.

Četrpadsmit dalībnieku vidū sekmīgi cīnījās trīs dundadznieki. Raivis Pabērzs ieguva sesto vietu, Arnis Sirkels — piekto, bet Edgars Pabērzs — otro.

Viss izšķirās pēdējās divās kārtās, kad izloze saveida kopā dundadzniekus. Priekšpēdējā kārtā Arnis savērpā nenovēršamu mata uzbrukumu Raivja karalim. Savukārt pēdējā kārtā bija jātiekas Edgaram ar Arni. Nu

bija skaidrs, ka viens no zēniem izpildīs loloto I sporta klasi, tikai Edgaru apmierināja arī neizšķirts, kurpretī Arnim bija noteikti jāuzvar. Spēlējot ar melnajiem, Arnis neieguva priekšrocības un pēc vidusspēles līdzīgā pozīcijā piekrita neizšķirtam.

Edgars izpildīja I sporta klases normu, kas tagad viņam ļaus piedalīties visos nozīmīgākajos turnīros, ieskaitot pasaules un Eiropas čempionāta atlases sacensības. Visiem puīšiem novēlu daudz vairāk patstāvīgi strādāt, bet Arnim — lielāku sportisko niknumu.

Alnis Auziņš

Kurzemes šaha olimpiādē

Novada skolēnu komandčempionātā 8. II ar kuldīdzniekiem un liepājniekiem spēkiem mērojās jaunie dundadznieki.

Kārtējās novada lielākās sacensības apliecināja skumjo īstenību, ka bērni un jaunieši šahu spēlē tikai divās Kurzemes pilsētās un vienā pagasta centrā... Kā pēdējos gados ierasts, komandas bija sadalītas divās vecuma grupās. 1.–6. klašu grupā dundadzniekus pārstāvēja Edvīns Emerbergs, Ričards Hermanis un Paula Skaidiņa. Tikai Edvīnu šajā vienībā var saukt par daudz maz pieredzējušu. Prieks, ka Edvīns bija atguvis no pēdējo sacensību neveiksmēm un spēja 7 kārtās iegūt 3 punktus un dalītu 23.–32. vietu 39. dalīb-

nieku vidū. Paulas rēķinā 2 punkti un dalīta 33.–37. vieta, Ričardam — 1 punkts un 39. vieta. Komanda ieguva 12. vietu. Mūsu visjaunākajiem šahistiem šajā mācību gadā vēl divas nozīmīgas sacensības — aprīļa sākumā tradicionālās draudzības sacensības ar kuldīdzniekiem pašu mājas un aprīļa beigās milzīgais *Cerību kausu* turnīrs Rīgā.

7.–9. klašu grupā no dundadzniekiem vissekmīgākais bija nesen I sporta klasi ieguvušais Edgars Pabērzs, kas ar 4,5 punktiem izcīnīja 5. vietu 15. dalībnieku vidū. Punkts mazāk un 11. vieta Arnim Sirkelam, bet 1 punkts un 15. vieta Edijam Tropiņam. Komanda ieguva dalītu 4.–5. vietu.

Alnis Auziņš

Galda spēles

15. III plkst. 11.00 pīlī sacensības galda tenisā, šahā, antidambretē (uz atdošanu) un šautriņu mešanā; **22. III plkst. 11.00** novusā, dambretē, šaušanā un zolitē. Piedalīties var individuāli (Ls 1) un komandas (Ls 10), samaksāt

Lieldienās

Pavisam drīz klāt Lieldienas. Lieldienu Zaķis dosies apgaitā pa Dundagu un apbalvos uzņēmējus, kas būs visskaistāk noformējuši veikalu skatlogus. Tāpēc aicinām ikvienu Dundagas uzņēmēju par to padomāt. Kas zina, varbūt Zaķis aizleiks tieši pie jums.

Esam nolēmuši sarīkot izstādi *Lieldienas atklātnēs*. Aicinām visus, kam mājās ir atklātnītes ar Lieldienu simboliku, tās atnest uz pili vai piezvanīt pa telefonu

Paldies!

Jauns novusa galds, par ko īpaši priecājas Viktors un viņa novusa partneri, galda hokejs un jauna filma par Maugli, Pepiju, bitīti Majju un Tillijas pūķīti. To visu varējām iegādāties par pagasta padomes deputātu sagādāto Ziemassvētku dāvanu — 150 latiem — bērnu centra *Mājas* bērniem. No visiem bērniem skaļš **PALDIES!** Kad nopietnās pagasta problēmas plēš galvu un sirdi, nā-

līdz 15. III pagasta padomē Ingunai Klēverei (t. 3237853). Visos sporta veidos komandā 2 dalībnieki, ieskaitē vērtē vienu. Komandas var veidot pagasta uzņēmumus strādājošie un viņu ģimenes locekļi, ciemos dzīvojošie un viņu ģimenes locekļi un atsevišķas ģimenes. **A. A.**

22021270. Ļoti ceram uz jūsu atsaucību!

Lieldienu pasākumā parkā 23. martā (lietus gadījumā pīlī) kultūras centrs piedāvās Lieldienu uzvedumu, spēles un rotaļas, krāsot un ripināt olas, gatavot putnu būrīšus, šūpoties, klausīties putnu dziesmas un mēģināt tās atdarināt, darbosies Lieldienu Zaķu darbnīcā, piedalīties Zaķu sporta sacensībās, baudīt Zaķu mātes cieņastu.

Smaida Šnikvalde

ciet pie mums paspēlējies un redzēsiet, ka viss atrisināsies. Piedāvājam jums savdabīgu atpūtu ar rotaļu elementiem ļoti draudzīgā vidē! Un vēl... Mīlie dundadznieki, tuvojas pavasaris. Mums centriņā ir daudz skrituļotāju, bet skrituļslidu tikai trīs pāri. Varbūt kādam mājās gluži nevajadzīgas mētājas skrituļslidas, kas mums lieti noderētu.

Visu mājinieku vārdā
Zinta un Alfa

Armands Petrovics	(1937)
Anna Katreviča	(1940)
Aivars Rūdolfs Kalācis	(1937)
Biruta Kalmane	(1936)
Lūcija Klēvere	(1955)
Skaidrite Dzīle	(1932)
Anna Reinberga	(1934)
Lija Rudene	(1953)
Irēna Andrejsone	(1924)

«Dundadznieks» Nr. 2 (71)
2008. gada februāris.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085**.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērkalns, Sandra Dadze, Uldis Katlaps, Austris Kristapsons, Velta Metene, Aivars Miška, Smaida Šnikvalde

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusī amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 550 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize